

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Tel. 144-44, 166-66, 177-77. 188-88. Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej — 7-ej wiecz.

Cena 20 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telef.: 222-22 i 266-66. Tel. nocne: 144-44 i 177-77. Nr. konta P. K. O. 603.400.

Komisja mandatowa za podziałem

Rewelacyjne kulisy rozmowy min. Ormsby-Gore z dr. Weizmanem

Anglia zgodzi się na przesiedlenie części arabów do Transjordanii

LONDYN, 17 sierpnia. (PAT) Londyńska „Jewish Chronicle” ogłasza sensacyjny dokument, będący sprawozdaniem z rozmowy na temat Palestyny prezesa egzekutywy kongresu sjonistycznego dr. Weizmana z brytyjskim ministrem kolonii Ormsby Gore.

Dokument stwierdza, że minister Ormsby Gore zapytał Weizmana o jego stanowisko w stosunku do zaleceń komisji królewskiej. Na to Weizman odpowiedział wymijająco, że ŻYDZI SĄ ZASADNICZO PRZE CIWNI PLANOWI PODZIAŁU, dodając, że sprzecyzuje swoje stanowisko na obradach kongresu.

Następnie Weizman przeszedł do zagadnienia suwerenności. Wskazując, że jeśli plan ma być w ogóle rozważany, to suwerenność państwa żydowskiego musi być zagwarantowana.

W związku z tym Weizman poruszył projekt ustanowienia wspólnego portu dla Jaffy i Tel Awiwu pod władzą brytyjską. — Na to minister oświadczył, że jest rzeczą nie do pomyślenia, aby to zalecenie dało się utrzymać, zwłaszcza, że jest ono sprzeczne z poglądami samej komisji.

W dalszym ciągu omawiano sprawę przejściowych mandatów brytyjskich nad czterema miastami w państwie żydowskim.

Brytyjski minister kolonii przyznał, że winny one być w jak najkrótszym czasie zlikwidowane. — Oświadczył jednak, że jedyną trudność przedstawia łoby miasto Acre, które ze względów historycznych jest specjalnie związane z W. Brytanią.

Minister dodał, że jeżeli chodzi o Haifę, admiralicja bry-

tyjska robi mu trudności. Na to Weizman odpowiedział, że niestety ADMIRALICJA BRYTYJSKA ZORIENTOWAŁA SIĘ ZBYT PÓŹNO. Przed 10 laty żydzi przewidzieli przyszłą wartość Haify i starali się admiralicję o tym przekonać.

Z kolei Weizman poruszył sprawę cel i rocznego subsydium, które państwo żydowskie płacić ma państwu arabskiemu, zaznaczając, że ŻYDZI EWENTUALNIE BYLI BY GOTOWI ZA PEWNE USTĘPSTWA DOJŚĆ DO POROZUMIENIA W TEJ SPRAWIE Z ARABAMI.

Rząd brytyjski nie powinien jednak mieszać się do tej sprawy.

Minister Ormsby Gore zgodził się ze stanowiskiem Weizmana. Kiedy Weizman zażądał włączenia nowej dzielnicy żydowskiej Jerozolimy do państwa żydowskiego, minister uznał zażądanie to za zupełnie słuszne.

Następnie omawiano sprawę przesiedlenia ludności arabskiej.

Weizman wyraził zdanie, że powodzenie tego projektu zależy całkowicie od tego, czy rząd brytyjski szczerze pragnie jego realizacji, gdyż przesiedlenie może być przeprowadzone jedynie przez rząd brytyjski, a nie przez żydów.

Minister kolonii odpowiedział, że proponuje ustanowienie ko-

misji, która miałaby za zadanie ZNALEZIENIE TERENÓW W TRANSJORDANII DLA PRZESIEDLENIA ARABÓW ORAZ OPRACOWAŁABY JEGO WARIANTY.

W związku z tym minister wymienił nazwisko sir Johna Campbela, który nabył wiele doświadczenia w tych sprawach przy wymianie ludności między Grecją a Turcją.

Weizman następnie poruszył oświadczenie, zawarte w oficjalnym skrócie raportu komisji królewskiej, że mniej więcej jedna trzecia Palestyny została by oddana żydom.

Sugerując, że oświadczenie to winno albo ulec sprostowaniu, albo też żydom należy się cztery miliony dunamów (jednostka miernicza ziemi).

Minister przyznał MOŻLIWOŚĆ PEWNYCH KONSENSJ W TEJ SPRAWIE.

Na uwagę Weizmana, że fabryka potasu i elektrownia Ru-

tenberga zostały wyłączone z państwa żydowskiego w raporcie komisji królewskiej, minister odpowiedział, że zarówno prezes palestyński t-wa potasowego lord Lytton, jak i naczelny dyrektor elektrowni palestyńskiej Rutenberg, nie dają mu od szeregu dni spokoju i sprawa ta będzie musiała ulec rewizji.

Następnie minister Ormsby Gore zakreślił wobec prezesa kongresu sjonistycznego PLAN POSTĘPOWANIA RZĄDU BRYTYJSKIEGO.

Po załatwieniu sprawy przez komisję mandatową i radę ligi, rząd brytyjski spodziewa się, że zostanie zwolniony z mandatu z początkiem października.

Następnym krokiem byłoby mianowanie komisji delimitacyjnej, która prawdopodobnie byłaby ciałem międzynarodowym oraz komisji finansowej i komisji dla przesiedlenia ludności.

Po tym rząd brytyjski przystąpiłby DO ROKOWAŃ O TRAKTAT Z ARABAMI I ŻYDAMI, co prawdopodobnie trwałoby 2 lata.

Bezpośrednio po zawarciu tych traktatów, nastąpiłoby mianowanie tymczasowego rządu w państwie arabskim i państwie żydowskim. Minister kolonii oświadczył, że deklaracja, jaką złoży w izbie gmin, będzie ogólnikowa i że przewiduje w związku z tym trudności.

Minister kolonii odpowiedział, że proponuje ustanowienie ko-

misji, która miałaby za zadanie ZNALEZIENIE TERENÓW W TRANSJORDANII DLA PRZESIEDLENIA ARABÓW ORAZ OPRACOWAŁABY JEGO WARIANTY.

W związku z tym minister wymienił nazwisko sir Johna Campbela, który nabył wiele doświadczenia w tych sprawach przy wymianie ludności między Grecją a Turcją.

Weizman następnie poruszył oświadczenie, zawarte w oficjalnym skrócie raportu komisji królewskiej, że mniej więcej jedna trzecia Palestyny została by oddana żydom.

Sugerując, że oświadczenie to winno albo ulec sprostowaniu, albo też żydom należy się cztery miliony dunamów (jednostka miernicza ziemi).

Minister przyznał MOŻLIWOŚĆ PEWNYCH KONSENSJ W TEJ SPRAWIE.

Na uwagę Weizmana, że fabryka potasu i elektrownia Ru-

tenberga zostały wyłączone z państwa żydowskiego w raporcie komisji królewskiej, minister odpowiedział, że zarówno prezes palestyński t-wa potasowego lord Lytton, jak i naczelny dyrektor elektrowni palestyńskiej Rutenberg, nie dają mu od szeregu dni spokoju i sprawa ta będzie musiała ulec rewizji.

Następnie minister Ormsby Gore zakreślił wobec prezesa kongresu sjonistycznego PLAN POSTĘPOWANIA RZĄDU BRYTYJSKIEGO.

Po załatwieniu sprawy przez komisję mandatową i radę ligi, rząd brytyjski spodziewa się, że zostanie zwolniony z mandatu z początkiem października.

Następnym krokiem byłoby mianowanie komisji delimitacyjnej, która prawdopodobnie byłaby ciałem międzynarodowym oraz komisji finansowej i komisji dla przesiedlenia ludności.

Po tym rząd brytyjski przystąpiłby DO ROKOWAŃ O TRAKTAT Z ARABAMI I ŻYDAMI, co prawdopodobnie trwałoby 2 lata.

Bezpośrednio po zawarciu tych traktatów, nastąpiłoby mianowanie tymczasowego rządu w państwie arabskim i państwie żydowskim. Minister kolonii oświadczył, że deklaracja, jaką złoży w izbie gmin, będzie ogólnikowa i że przewiduje w związku z tym trudności.

Minister kolonii odpowiedział, że proponuje ustanowienie ko-

misji, która miałaby za zadanie ZNALEZIENIE TERENÓW W TRANSJORDANII DLA PRZESIEDLENIA ARABÓW ORAZ OPRACOWAŁABY JEGO WARIANTY.

W związku z tym minister wymienił nazwisko sir Johna Campbela, który nabył wiele doświadczenia w tych sprawach przy wymianie ludności między Grecją a Turcją.

Weizman następnie poruszył oświadczenie, zawarte w oficjalnym skrócie raportu komisji królewskiej, że mniej więcej jedna trzecia Palestyny została by oddana żydom.

Sugerując, że oświadczenie to winno albo ulec sprostowaniu, albo też żydom należy się cztery miliony dunamów (jednostka miernicza ziemi).

Minister przyznał MOŻLIWOŚĆ PEWNYCH KONSENSJ W TEJ SPRAWIE.

Na uwagę Weizmana, że fabryka potasu i elektrownia Ru-

tenberga zostały wyłączone z państwa żydowskiego w raporcie komisji królewskiej, minister odpowiedział, że zarówno prezes palestyński t-wa potasowego lord Lytton, jak i naczelny dyrektor elektrowni palestyńskiej Rutenberg, nie dają mu od szeregu dni spokoju i sprawa ta będzie musiała ulec rewizji.

Następnie minister Ormsby Gore zakreślił wobec prezesa kongresu sjonistycznego PLAN POSTĘPOWANIA RZĄDU BRYTYJSKIEGO.

Po załatwieniu sprawy przez komisję mandatową i radę ligi, rząd brytyjski spodziewa się, że zostanie zwolniony z mandatu z początkiem października.

Następnym krokiem byłoby mianowanie komisji delimitacyjnej, która prawdopodobnie byłaby ciałem międzynarodowym oraz komisji finansowej i komisji dla przesiedlenia ludności.

Po tym rząd brytyjski przystąpiłby DO ROKOWAŃ O TRAKTAT Z ARABAMI I ŻYDAMI, co prawdopodobnie trwałoby 2 lata.

Bezpośrednio po zawarciu tych traktatów, nastąpiłoby mianowanie tymczasowego rządu w państwie arabskim i państwie żydowskim. Minister kolonii oświadczył, że deklaracja, jaką złoży w izbie gmin, będzie ogólnikowa i że przewiduje w związku z tym trudności.

Minister kolonii odpowiedział, że proponuje ustanowienie ko-

misji, która miałaby za zadanie ZNALEZIENIE TERENÓW W TRANSJORDANII DLA PRZESIEDLENIA ARABÓW ORAZ OPRACOWAŁABY JEGO WARIANTY.

W związku z tym minister wymienił nazwisko sir Johna Campbela, który nabył wiele doświadczenia w tych sprawach przy wymianie ludności między Grecją a Turcją.

Weizman następnie poruszył oświadczenie, zawarte w oficjalnym skrócie raportu komisji królewskiej, że mniej więcej jedna trzecia Palestyny została by oddana żydom.

Sugerując, że oświadczenie to winno albo ulec sprostowaniu, albo też żydom należy się cztery miliony dunamów (jednostka miernicza ziemi).

Minister przyznał MOŻLIWOŚĆ PEWNYCH KONSENSJ W TEJ SPRAWIE.

Na uwagę Weizmana, że fabryka potasu i elektrownia Ru-

Katastrofa dwóch ciężarówek łódzkich

Pięć osób doznało ciężkich obrażeń

Krakowski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Wezoraj rano pod Krakowem na szosie między Krzeszowicami a Rudawą ULEGL KATASTROFIE SAMOCHÓD CIĘŻAROWY, JADĄCY Z ŁODZI DO KRAKOWA.

Wskutek pęknięcia kierownicy samochód wjechał ze znaczną

szybkością do rowu, wywracając się kołami do góry.

Szofer oraz jadące samochodem 2 OSOBY DOZNAŁY CIĘŻKICH OBRAŹEŃ. Rannych WIETRZNIKA RUBINA I KRALAKA STANISŁAWA Z ŁODZI odwieziono do szpitala św. Łazarza w Krakowie.

Właścicielem samochodu był Rubin Wietrznik, Kralak prowa-

dził wóz. Konwojentem z ramienia Domu Ekspedycyjnego R. Sobol, Piotrkowska 6, był M. LEIZEROWICZ, który również w katastrofie odniósł ciężkie obrażenia.

Druga katastrofa ciężarówki, pochodzącej z Łodzi, wydarzyła się w odległości 5 kilometrów od Miechowa.

Samochód ciężarowy, należa-

cy do M. SPYCHAŁSKIEGO z Łodzi i prowadzony przez tegoż, uległ wypadkowi na małym mostku. Podmyte belki nie wytrzymały ciężaru naladowanego towarem samochodu i zarwały się.

Ciężarówka wpadła do wody, przy czym podczas upadku rany odniósł zarówno właściciel wozu, jak i konwojent z ramienia f-my N. MANDELBAUM, ŁÓDŹ

PIOTRKOWSKA 18.

Późnym wieczorem we wioskach na miejsce wypadku przyjechała komisja z Miechowa, która ma ustalić przyczyny katastrofy.

Dopiero po wydaniu orzeczenia przez komisję specjalną, towar będzie mógł być wydobyty z wody.

Japońskie apetyty na Szanghaj

Walka, jaka obecnie toczy się pod murami Szanghaju, jest wyrazem stosunków, które zapanały między Chinami a wielkimi mocarstwami przed stu laty. Bogactwa Chin i możliwości handlowe tego kraju zdawna były przynętą dla mocarstw zachodnich, które tylko czekały odpowiedniego momentu, by skłonić Chiny do nawiązania z nimi stosunków handlowych, jeśli nie dobrowolnie, to nawet siłą.

Okazja do użycia przemocy wobec Chin nadarzyła się w r. 1840 w postaci kwestii opium. Anglia upatrzyła sobie Chiny jako największego odbiorcę produkowanego przez nią narkotyku z maku indyjskiego i mimo zakazu rządu chińskiego importowania opium, przemycala je do Chin. Rząd chiński uciekł się wówczas do stanowczego kroku: kazał zniszczyć w Kantonie zapasy angielskiego opium w ilości przeszło 20 tysięcy skrzyń i odmówił odszkodowania za nie, jakiego zażądali Anglicy. To doprowadziło do wojny, znanej w historii pod nazwą „wojny opiumowej”. Wojna ta trwała dwa lata i skończyła się zwycięstwem Anglików, którzy wymusili na Chinach pokój, zawarty 29 sierpnia 1842 r. w Nankinie. Podpisany wówczas traktat otworzył dla handlu angielskiego (po tym i dla innych mocarstw) pięć portów: Szanghaj, Kanton, Amoj, Fuchou, Ningpo. Finał tej wojny stał się punktem zwrotnym w historii stosunków chińskich ze światem: oddał Europę, a w ślad za nią i Japonia, wykorzystując najbliższe nieporozumienie, wymusza na Chinach za pomocą zbrojnych ekspedycji

coraz nowe ustępstwa i odszkodowania na swoją korzyść.

Traktat nankijski z 1842 r. odbił się jednak dobrze na losach Szanghaju jako portu (Szanghaj — po chińsku Szang-hai znaczy „miasto” nad „morzem” — „szang” — nad, „hai” — morze); na miejsce rzadko rozsianych przed 90 laty osad chińskich na niskim i zamulonym brzegu wyrosło jedno z największych i najwspanialszych miast świata i największy port Wschodu.

Wkrótce po zawarciu traktatu zaczęli do Szanghaju napływać Anglicy zakładając tu wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwa. Korzystając z osiągnięć Anglików, tych samych praw w portach traktatowych zażądały w roku 1844 Stany Zjednoczone, z kolei Francja, a po tym inne państwa.

Z czasem powstały w Szanghaju trzy odrębne administracyjne terytoria: Dzielnica Mię-

dzynarodowa, Koncesja Francuska i Wielki Szanghaj. Wielki Szanghaj jest jednostką administracyjną chińską bardzo świeżej daty. Obejmuje on Czapei, Nantou, Putung i Uosung. Chińska część zajmuje 95 proc. powierzchni miasta (860 km. kw.), ale jest słabiej zaludniona w porównaniu z cudzoziemskimi częściami miasta. Francuska Koncesja — najmniejsza część Szanghaju — zajmuje ok. 10 km. kw. Znaczenie Międzynarodowej Dzielnicy jest nieproporcjonalne do jej rozmiarów: zajmuje ona zaledwie 22 km. kw., czyli mniej niż 3 proc. ogólnej powierzchni miasta, a stanowi ośrodek handlowego i przemysłowego życia Szanghaju. Z 3 i pół miliona mieszkańców Szanghaju na Dzielnice Międzynarodową przypada ok. 1 i pół miliona.

O ciągłym rozwoju Szanghaju świadczą najwymowniej cyfry jego zaludnienia w ciągu o-

statnich kilkunastu lat: w r. 1920 Szanghaj liczył 1.578.000 mieszkańców, w dziesięć lat po tym już 2.928.000 mieszk., a obecnie liczy ok. 3 i pół miliona mieszkańców. — Niezwykłemu wzrostowi ludności towarzyszy rozwój Szanghaju jako portu i metropolii handlowej Chin. — Przeszło 40 proc. chińskiego handlu zagranicznego przypada na Szanghaj, który pobiera prawie połowę wszystkich cel chińskiej komory celnej morskiej, stanowiących jedno z głównych źródeł dochodów rządu nankijskiego. Wspaniała naturalna droga wodna otwiera wielkiemu portowi olbrzymi „hinterland”, obejmujący ok. 200 milionów ludzi. Połowa chińskiego terytorium, a ekonomicznie najważniejsza połowa Chin jest obsługiwana przez Szanghaj.

Szanghaj jest nie tylko pierwszym portem morskim Chin i ich handlową metropolią, jest on również głównym ośrod-

kiem przemysłowym kraju. Surowce płyną do niego ze wszystkich części kraju i z zagranicy. W samej Dzielnicy Międzynarodowej jest obecnie 60 przedsiębiorstw bawełny, 90 przedsiębiorstw jedwabiu, 160 fabryk papierów i tytoniu, 60 zakładów inżynierskich, 40 drukarni, 5 doków okrętowych, 35 hut żelaznych i wiele innych zakładów przemysłowych.

Dla Japonii posiadanie Szanghaju oznacza nie tylko kontrolę nad najbogatszym portem chińskim. Daje jej ono możliwość drenowania bogatego „hinterlandu”, jako też otwiera drogę do opanowania Jangtsekiangu. Okupacja Szanghaju i opanowanie doliny Jangtsekiangu leżą na linii japońskiego planu „imperium kontynentalnego”, konsekwentnie i bezwzględnie przeprowadzanego przez Japonię w ciągu ostatnich lat.

M. D.

Kongres żydów ortodoksów rozpoczyna się dzisiaj w Marienbadzie

Marianske Lázně, w sierpniu. W tygodniu od 18 do 25 b.m. będzie miał miejsce w Marienbadzie III wszechświatowy kongres Agudy, t. j. ortodoksyjnych żydów.

Aby zdobyć informacje o kongresie, musiałem szukać protektora, któryby mnie wprowadził w to środowisko, dla mnie zgoła obce zarówno pod względem politycznym jak i obyczajowym i duchowym.

Po długich tarapatach odszukałem prezesa gminy żydowskiej Łódzkiej, posła Minberga, który zapoznał mnie z p. Salomonem Weisbardem, wiedeńskim delegatem, a zarazem sekretarzem biura organizacyjnego kongresu.

Wobec tego, że najwnikliwiej swemu rozmówcy, kim jestem, p. S. Weisbard, który należy do zachodnio-europejskiego odłamu Agudy, chętnie udzielił mi odpowiedzi na moje pytania:

Zjazd marienbadzki jest trzecim zjazdem, gdyż pierwszy wszechświatowy zjazd Agudy miał miejsce w 1923 r. w Wiedniu, a drugi w 1929 r. również w Wiedniu.

Na zjazd przybędą delegacje prawie ze wszystkich krajów Europy, z Palestyny, Stanów Zjednoczonych, Argentyny i Afryki południowej. Z Sowietów delegatów nie będzie.

Delegaci na zjazd dzielą się na dwie grupy: delegaci ex officio, z urzędu i delegaci z wyborów. Delegatami z urzędu są członkowie najwyższej rady rabinów (36) oraz członkowie krajowych rad rabinackich. Co do delegatów z wyborów, to każdy kraj ma prawo wysłać 3 delegatów, a ponadto poszczególne organizacje mają prawo wysłać delegatów, których liczba zależy od ilości członków, opłacających t. zw. „sele” (agudowski „szekel”): 1 delegat na 100 płatników sele, przyczem w większych organizacjach przypada po 1 delegacie na każdego dalszych 300 płatników sele.

Nie wszystkie delegacje przybyły, a ponadto w niektórych krajach, w szczególności w Polsce delegacje mają trudności w związku z kontyngentami dewizowymi. Najbardziej liczne be-

da zapewne delegacje z Polski, Rumunii (z 4 prowincji), Czechosłowacji i Palestyny.

Najbardziej wybitnymi osobistościami kongresu będą:

mydłem Majdego umyjesz każdego

1) Jakub Rozenheim z Londynu, prezydent wszechświatowej organizacji Agudy;

2) dr. Izak Breier, przewodniczący Kerenaiszuwu (Palestina-Aufbau von Aguda) z Jerozolimy;

3) Duszyński, główny rabin palestyńskich żydów ortodoksów;

4) dr. E. Lerman z Frankfurtu n. M., przewodniczący agudowskich organizacji w Palestynie.

5) Oziash Fürst, naczelny rabin austriackich żydów ortodoksów;

6) rabin Cyrelson z Besarabii, b. poseł do Dumy, rumuński senator.

Oddzielną grupę stanowią t. zw. uczeni rabini: Eliechum Wasserman z Baranowicz, Aron Kotler z Klecka, Menachem Zemba z Warszawy, Akiba Schreiber z Bratysławy, prezes Rapenheim z Czech, Wesel z Transylwanii.

Wreszcie osobną grupę wybitnych osobistości kongresowych stanowią: rabin z Góry Kalwarii (Gerer Rebe), rabin Kahane z Czorna (Węgry), rebe z Sochaczewa, z Sadogóry, z Aleksandrowa.

Udział cadyka z Aleksandrowa stanowi isną sensację kongresową, gdyż dotychczas „Aleksandrower Rebe” był przeciwnikiem Agudy. Wskutek swego krańcowego apolitizmu uważał on Agudę za ruch zbytek zaanżażowany „politycznie”. Temu nowonawróconemu agudyście może się przydarzyć to samo, co zaszło z rabi Kahane z Czorna, który przed 10 laty był zawziętym przeciwnikiem Agudy, a obecnie jest jednym z najgorętszych zwolenników i szermierzy tego ruchu.

Z działaczy politycznych polskiej Agudy obecni są w Marienbadzie: senator Trockenheim, poseł Minberg i b. poseł rabin Lewin.

Program kongresu jest bardzo bogaty, gdyż obejmuje on zarówno kwestie wychowania w duchu religijnym, problemy palestyńskie, sprawę emigracji i nawet kwestię przebudowy żydowskiego życia gospodarczego w diasporze, t. zw. problemu produktywizacji mas żydowskich. Wszystkie problemy będą naturalnie rozwiązywane w duchu ortodoksji religijnej, czyli w zgodzie z Biblią (Torą).

To uzgadnianie wszystkich problemów z Torą nie gwarantuje kongresowi jedności.

Na podstawie prac poprzednich dwóch kongresów oraz projektów rezolucji, zgłoszonych obecnie, łatwo przewidzieć, iż na kongresie marienbadzkim znajdzie się kilka kierunków, wzajemnie się zwalczających.

Wprowadzić, z przyczyn łatwo zrozumiałych, mój rozmówca, p. S. Weisbard nie chciał na ten drażliwy temat ze mną rozmawiać, ale linie podziału łatwo przewidzieć.

Pierwszą linię podziału będzie stanowiła sprawa stosunku do sjonizmu, do Palestyny. Jak wiadomo, ruch sjonistyczny jest areligijny, a większość organizacji palestyńskich ma zabarwienie nie tylko areligijne, ale nawet antyreligijne. Wobec takiego stanu rzeczy ekstremiści Agudy (delegacje z Węgier, Czechosłowacji, część delegacji z Polski, Niemiec i Palestyny) stoi na stanowisku, że o ile Palestyna nie ma być w 100 procentach religijna, ortodoksyjna, to należy ją zwalczać. Natomiast większość delegacji polskiej, delegacje z Litwy i Besarabii oraz część delegacji palestyńskiej (dr. Isak Breier) zwalczają ten ekstremizm i starają się uniknąć tak ostrego stawiania kwestii.

Drugą linię podziału stanowią problemy wychowawcze.

Gdy delegacje z Wschodniej Europy oraz rabin Duszyński z Palestyny bronią niemal wyłączności wychowania religijnego, tradycyjnego, — delegacje zachodnio-europejskie dopuszczają wychowanie świeckie obok religijnego. O ile w golu-

się, w wielu wypadkach sprawa ze względów ustawowych została już przesądzona na korzyść ekstremistów (przymus szkolny), w Palestynie kwestia ta stała się aktualną i wywołuje w agudowskich organizacjach ostre starcia. Należy przy tym zaznaczyć, iż problemy wychowawcze obejmują kwestię wychowania zarówno chłopców, jak i dziewcząt.

Jest rzeczą bardzo symptomatyczną, iż kongres Agudy zajmie się kwestiami gospodarczymi: problem przebudowy gospodarki żydowskiej w krajach diaspor i problem emigracji. Świadczy to o tym, jak dotkliwie dał się żydostwu we znaki kryzys kapitalizmu.

Trzeba wreszcie nadmienić, iż poruszona będzie na kongresie również kwestia robotnicza. Okazuje się, iż istnieją robotnicze organizacje agudowskie, przypominające organizacje chadeckie, lub zachodnio-europejskie organizacje chrześcijańsko-socjalistyczne.

Jednocześnie z ogólnym kongresem agudowskim odbędzie się w Marienbadzie kongres ortodoksyjnej młodzieży i kongres kobiet.

Dnia

TANI DWUTYGODNIOWY pobyt na koloniach T-WA RYGOROZANTÓW ZAKOPANE

W pięknej willi na Harendzie nad Dunajcem, który w tym miejscu umożliwia kąpiele, wycieczki, patefon, radio, 2-tyg. zł. 40.

JAREMCZE

Komfortowy budynek przy głównej plaży, własny park 2-morgowy i boisko, 2-tyg. zł. 45.

KRYNICA

Komfortowa willa „Dana” przy ul. Słonecznej tuż pod lasem, niedaleko łązienek, 2-tyg. zł. 50.

PIWNICZNA-ZDRÓJ

Najpiękniejsza miejscowość w dolinie Popradu, niedaleko Żegiestowa, Muszyny i Krynicy, 2-tyg. zł. 45.

Wyżywienie na wszystkich koloniach 5-ciorazowe na żądanie dietetyczne. Uczestnicy korzystają ze zniżek kolejowych. Zgłoszenia na sierpnie przyjmuje: Towarzystwo Rygorozantów, Lwów, Św. Teresy 26a, tel. 230-41, godziny urz. od 9-5.

Kino CASINO

Pocz. 4, 6, 8, 10

Pierwsza jaskółka nowego sezonu! Dziś premiera!

Osobista sensacja Broadwayu, Londynu i Paryża

ŻYCIA

wg. rozgłoszeń sztuki z życia ludzi teatru p. t.

„ARTYŚCI”

W r. gł. uroczą

CAROLA LOMBARD

kusząca

DOROTHY LAMOUR

znakomity

FRED MC MURRAY

Rozkoszny film o miłości i muzyce (SWING-JAZZ)

Wybite szyby przy ul. Radzymińskiej
 Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:
 Przy ul. Radzymińskiej nr. 65, w domu, należącym do Heleny Niewiadomskiej, nieznanymi sprawcy wytlukli kamieniami wszystkie szyby.

Jak się okazało, jest to akt zemsty za wynajmowanie mieszkań żydom.

Taniec jako obraza wojska
 W każdym kraju może ktoś popaść w konflikt z prawem, jeśli nosi mundur wojskowy bez uprawnienia. Jednak nie słyszano jeszcze o tym, by ktoś stał się winnym obrazy metodą, granych przez orkiestry wojskowe.

W Wiedniu wydano nowe zarządzenie policyjne, które grozi karą do sześciu tygodni aresztu za tańczenie pod dźwięk melodii austriackich marszów wojskowych. Zarządzenie to skierowane jest „przeciwko rozpowszechnionej w Austrii praktyce tańczenia foxtrotów i polek do dźwięków marszów, co stanowi profanację armii”.

Zdaje się, że władze dopatrują się w tej praktyce również pewnego poniżenia godności słynnych walców wiedeńskich. Czy nowoczesna muzyka wiedeńska posiada tak mało prawdziwych tanecznych melodii, że musi brać wojskowy marsz jako podstawę foxtrota? Wiadomość powyższa wskazuje nie tylko na bardzo czułą armię, która dopatruje się profanacji tam, gdzie nie jest ona nawet zamierzona, ale także na zubożały repertuar muzyki tanecznej w ośrodku, który niegdyś rozbrzmiewał „zaproszeniem do tańca”. Jeśli we Wiedniu panuje naprawdę brak muzyki tanecznej, byłoby to oznaką zaniku kultury.

Trudno się również pogodzić z takim ponurym duchem wojskowym, który uważa przekształcenie rytmu marsza na foxtrot za takie samo zło, jak przekucie miecza na plug.

Wiednia, 17. 8. (PAT). „Le Matin” przynosi szereg szczegółów w sprawie przeprowadzanej obecnie reorganizacji Kominternu.

Reorganizacja ta polega nie tylko na dokonaniu czystki wśród kierowników, lecz także na zmianie struktury Kominternu, który otrzyma nowy podział administracyjny.

Równocześnie zostały dokonane zmiany na zagranicznych placówkach Kominternu.

Ze względu na zmniejszenie się zainteresowania Kominternu dla krajów skandynawskich stan liczebny agentury Kominternu w Kopenhadze został znacznie zmniejszony. Wzmoc-

niono za to znacznie placówkę Kominternu w Amsterdamie, do kąd wyjechała główna współpracowniczka Kominternu w Pradze Helena Reinert.

Centrum holenderskie Kominternu będzie obecnie kierowało wszelką akcją nie tylko na terenie Holandii, lecz także w Belgii, na wyspach Malajskich, w Anglii i w Stanach Zjednoczonych.

Poza tym w Baarn w Holandii zostanie utworzony specjalny oddział, zajmujący się propagandą w Niemczech, na którego czele stanie Franz Klein, Gustaw Niedermueller.

Paryska agentura Kominternu zajmować się będzie nadal

także sprawami hiszpańskimi oraz akcją we Włoszech, w państwach bałkańskich i w Szwajcarii.

Decyzja władz szwajcarskich, zakazująca wszelkiej akcji komunistycznej na terenie Szwajcarii pozbawiła bowiem Komintern specjalnie dogodnej pod względem geograficznym podstwy operacyjnej.

Wraz z tymi zmianami została przeprowadzona reorganizacja sieci finansowej Kominternu w Europie.

NOWA „CZYSTKA”
 LONDYN, 17. 8. (PAT). — Agencja Reutersa donosi z Moskwy o wykryciu organizacji sabotażowo - szpiegowskiej, działającej w szeregach sekcji departamentu gospodarki narodowej.

Szef biura statystycznego Iwan Krawal oraz urzędnicy tego biura zostali aresztowani.

Aresztowano również jako „wrogów ludu” wszystkich profesorów instytutu gospodarki społecznej w Saratowie.

NOMINACJE I PRZESUNIĘCIA
 MOSKWA, 17. 8. (PAT). Prezydium komitetu wykonawczego Z. S. R. R. zamianowało zastępcę przewodniczącego rady komisarzy ludowych Z. S. R. R. Czubarę na stanowisko ludowego komisarza finansów Z. S. R. R. zwalniając zarazem dotychczasowego komisarza Grynko z zajmowanego stanowiska.

Pierwszym zastępcą ludowego komisarza finansów mianowany został Gryczmanow. Na stanowisko ludowego komisarza poczt, telegrafów i telefonów powołano Bermana, zwalniając go zarazem ze stanowiska zastępcy ludowego komisarza spraw wewnętrznych. Na zastępcę komisarza spraw wewnętrznych powołano Ryżowa.

Statystyka wojen prowadzonych przez Europę
 W obecnym czasie, kiedy tak często mówi się o wojnie, ciekawą jest statystyka, stwierdzająca ilość wojen w ostatnim tysiącleciu.

Według tej statystyki Francja stoi na pierwszym miejscu ze 185 wojnami, a bezpośrednio za nią Anglia ze 176 wojnami. Rosja ma do zanotowania 151, Austria 131 wojen. Reszta europejskich krajów prowadziła mniej, niż po 100 wojen: Hiszpania 75, Włochy 32, Niemcy 24 a Holandia 23.

Należy jednak być bardzo ostrożnym, jeśli się chce z tej statystyki wyciągać wnioski. Wojny mogą być wprawdzie prowadzone, ale często tylko pod przykryciem. Cyfry, wykazane dla Francji i Anglii, nie świadczą bynajmniej, że oba te narody są szczególnie agresywne; w prawdziwej części wojen zostały one wciągnięte. Również odwrotnie, niskie cyfry nie świadczą bynajmniej o pacyfizmie.

Statystyka wojen prowadzonych przez Europę
 W obecnym czasie, kiedy tak często mówi się o wojnie, ciekawą jest statystyka, stwierdzająca ilość wojen w ostatnim tysiącleciu.

Według tej statystyki Francja stoi na pierwszym miejscu ze 185 wojnami, a bezpośrednio za nią Anglia ze 176 wojnami. Rosja ma do zanotowania 151, Austria 131 wojen. Reszta europejskich krajów prowadziła mniej, niż po 100 wojen: Hiszpania 75, Włochy 32, Niemcy 24 a Holandia 23.

Należy jednak być bardzo ostrożnym, jeśli się chce z tej statystyki wyciągać wnioski. Wojny mogą być wprawdzie prowadzone, ale często tylko pod przykryciem. Cyfry, wykazane dla Francji i Anglii, nie świadczą bynajmniej, że oba te narody są szczególnie agresywne; w prawdziwej części wojen zostały one wciągnięte. Również odwrotnie, niskie cyfry nie świadczą bynajmniej o pacyfizmie.

Zmiana struktury Kominternu

Zainteresowanie krajami skandynawskimi osłabło

Wzmocnienie placówki w Amsterdamie

PARYŻ, 17. 8. (PAT). „Le Matin” przynosi szereg szczegółów w sprawie przeprowadzanej obecnie reorganizacji Kominternu.

Reorganizacja ta polega nie tylko na dokonaniu czystki wśród kierowników, lecz także na zmianie struktury Kominternu, który otrzyma nowy podział administracyjny.

Równocześnie zostały dokonane zmiany na zagranicznych placówkach Kominternu.

Ze względu na zmniejszenie się zainteresowania Kominternu dla krajów skandynawskich stan liczebny agentury Kominternu w Kopenhadze został znacznie zmniejszony. Wzmoc-

niono za to znacznie placówkę Kominternu w Amsterdamie, do kąd wyjechała główna współpracowniczka Kominternu w Pradze Helena Reinert.

Centrum holenderskie Kominternu będzie obecnie kierowało wszelką akcją nie tylko na terenie Holandii, lecz także w Belgii, na wyspach Malajskich, w Anglii i w Stanach Zjednoczonych.

Poza tym w Baarn w Holandii zostanie utworzony specjalny oddział, zajmujący się propagandą w Niemczech, na którego czele stanie Franz Klein, Gustaw Niedermueller.

Paryska agentura Kominternu zajmować się będzie nadal

także sprawami hiszpańskimi oraz akcją we Włoszech, w państwach bałkańskich i w Szwajcarii.

Decyzja władz szwajcarskich, zakazująca wszelkiej akcji komunistycznej na terenie Szwajcarii pozbawiła bowiem Komintern specjalnie dogodnej pod względem geograficznym podstwy operacyjnej.

Wraz z tymi zmianami została przeprowadzona reorganizacja sieci finansowej Kominternu w Europie.

NOWA „CZYSTKA”
 LONDYN, 17. 8. (PAT). — Agencja Reutersa donosi z Moskwy o wykryciu organizacji sabotażowo - szpiegowskiej, działającej w szeregach sekcji departamentu gospodarki narodowej.

Szef biura statystycznego Iwan Krawal oraz urzędnicy tego biura zostali aresztowani.

Aresztowano również jako „wrogów ludu” wszystkich profesorów instytutu gospodarki społecznej w Saratowie.

NOMINACJE I PRZESUNIĘCIA
 MOSKWA, 17. 8. (PAT). Prezydium komitetu wykonawczego Z. S. R. R. zamianowało zastępcę przewodniczącego rady komisarzy ludowych Z. S. R. R. Czubarę na stanowisko ludowego komisarza finansów Z. S. R. R. zwalniając zarazem dotychczasowego komisarza Grynko z zajmowanego stanowiska.

Pierwszym zastępcą ludowego komisarza finansów mianowany został Gryczmanow. Na stanowisko ludowego komisarza poczt, telegrafów i telefonów powołano Bermana, zwalniając go zarazem ze stanowiska zastępcy ludowego komisarza spraw wewnętrznych. Na zastępcę komisarza spraw wewnętrznych powołano Ryżowa.

Okrety angielskie otworzą ogień

w wypadku zaatakowania jednostek handlowych

LONDYN, 17. 8. (PAT). — Dziś popołudniu zebrała się w Foreign Office rada ministrów, nie tylko celem rozważenia sytuacji na Dalekim Wschodzie, lecz również celem naradzenia się nad sytuacją brytyjskiej marynarki handlowej na morzu Śródziemnym.

Po zakończeniu posiedzenia opublikowano następującą deklarację: Rząd brytyjski jest poważnie zaniepokojony wzrastającą ilością ataków na handlowe okręty angielskie oraz rozszerzeniem się strefy, w której ataki te następują.

Rząd brytyjski wydał za pośrednictwem admiralicji instrukcję, upoważniającą okręty brytyjskie do ostrzeliwania bez uprzedniego ostrzeżenia wszystkich jednostek morskich, atakujących angielskie statki handlowe.

Wobec tego, że w tym czasie, kiedy tak często mówi się o wojnie, ciekawą jest statystyka, stwierdzająca ilość wojen w ostatnim tysiącleciu.

Według tej statystyki Francja stoi na pierwszym miejscu ze 185 wojnami, a bezpośrednio za nią Anglia ze 176 wojnami. Rosja ma do zanotowania 151, Austria 131 wojen. Reszta europejskich krajów prowadziła mniej, niż po 100 wojen: Hiszpania 75, Włochy 32, Niemcy 24 a Holandia 23.

Należy jednak być bardzo ostrożnym, jeśli się chce z tej statystyki wyciągać wnioski. Wojny mogą być wprawdzie prowadzone, ale często tylko pod przykryciem. Cyfry, wykazane dla Francji i Anglii, nie świadczą bynajmniej, że oba te narody są szczególnie agresywne; w prawdziwej części wojen zostały one wciągnięte. Również odwrotnie, niskie cyfry nie świadczą bynajmniej o pacyfizmie.

Słabe sygnały od Lewoniewskiego

Lotnik Mattern odłożył poszukiwania

WASZYNGTON, 17. 8. (PAT). Ambasador Z. S. R. R. otrzymał z Moskwy wiadomość, iż radiostacje w Moskwie i w Irkucku przejęły słabe sygnały, pochodzące, jak przypuszczają, od zag-

inionego lotnika Lewoniewskiego. Obecnie czynione są starania, celem ustalenia czy radiostacje wojskowe na Alasce i radiostacje kanadyjskie słyszały te same sygnały.

FAIRBANKS, 17. 8. (PAT). — Na skutek złej pogody, lotnik amerykański Mattern musiał odłożyć poszukiwania zaginionych lotników sowieckich.

Wobec tego, że w tym czasie, kiedy tak często mówi się o wojnie, ciekawą jest statystyka, stwierdzająca ilość wojen w ostatnim tysiącleciu.

Według tej statystyki Francja stoi na pierwszym miejscu ze 185 wojnami, a bezpośrednio za nią Anglia ze 176 wojnami. Rosja ma do zanotowania 151, Austria 131 wojen. Reszta europejskich krajów prowadziła mniej, niż po 100 wojen: Hiszpania 75, Włochy 32, Niemcy 24 a Holandia 23.

Należy jednak być bardzo ostrożnym, jeśli się chce z tej statystyki wyciągać wnioski. Wojny mogą być wprawdzie prowadzone, ale często tylko pod przykryciem. Cyfry, wykazane dla Francji i Anglii, nie świadczą bynajmniej, że oba te narody są szczególnie agresywne; w prawdziwej części wojen zostały one wciągnięte. Również odwrotnie, niskie cyfry nie świadczą bynajmniej o pacyfizmie.

Tajemniczy zamach w Paryżu

dziełem terrorystów chorwackich „Ustaszi”

PARYŻ, 17. 8. (PAT). Sensacyjny napad na jugosłowianina Czerwencica wzbudził ogromne zainteresowanie nie tylko wśród czytelników kroniki kryminalnej dzienników, lecz także w sferach politycznych.

Dzienniki przypuszczają, że sprawa ta może pozostawać w związku z działalnością terrorystów chorwackich tzw. „Ustaszi”. Do Czerwencica, wracającego do domu, wystrzelono kilka-

krotnie z samochodu. W bramie domu znaleziono 11 kul. Pomimo to Czerwencic odniósł tylko lekkie rany. Zaciekawienie wzbudza fakt, że sam ranny zachowuje dziwne i tajemnicze milczenie, nie wskazując napastników, a nie przecząc bynajmniej temu, że ich zna.

Odmawia jednak uprzejmie jakiegokolwiek informacji na ten temat.

Na podstawie śledztwa, przeprowadzonego dotychczas przez władze policyjne, zdołano ustalić, że jugosłowianin będący rzekomo przedstawicielem jednej z firm pracujących w branży spożywczej, był już raz wydalony z Francji za działalność polityczną, a obecnie otrzymał tylko wa-

żelazny pas. Wobec tego, że w tym czasie, kiedy tak często mówi się o wojnie, ciekawą jest statystyka, stwierdzająca ilość wojen w ostatnim tysiącleciu.

Według tej statystyki Francja stoi na pierwszym miejscu ze 185 wojnami, a bezpośrednio za nią Anglia ze 176 wojnami. Rosja ma do zanotowania 151, Austria 131 wojen. Reszta europejskich krajów prowadziła mniej, niż po 100 wojen: Hiszpania 75, Włochy 32, Niemcy 24 a Holandia 23.

Należy jednak być bardzo ostrożnym, jeśli się chce z tej statystyki wyciągać wnioski. Wojny mogą być wprawdzie prowadzone, ale często tylko pod przykryciem. Cyfry, wykazane dla Francji i Anglii, nie świadczą bynajmniej, że oba te narody są szczególnie agresywne; w prawdziwej części wojen zostały one wciągnięte. Również odwrotnie, niskie cyfry nie świadczą bynajmniej o pacyfizmie.

Wobec tego, że w tym czasie, kiedy tak często mówi się o wojnie, ciekawą jest statystyka, stwierdzająca ilość wojen w ostatnim tysiącleciu.

Według tej statystyki Francja stoi na pierwszym miejscu ze 185 wojnami, a bezpośrednio za nią Anglia ze 176 wojnami. Rosja ma do zanotowania 151, Austria 131 wojen. Reszta europejskich krajów prowadziła mniej, niż po 100 wojen: Hiszpania 75, Włochy 32, Niemcy 24 a Holandia 23.

Należy jednak być bardzo ostrożnym, jeśli się chce z tej statystyki wyciągać wnioski. Wojny mogą być wprawdzie prowadzone, ale często tylko pod przykryciem. Cyfry, wykazane dla Francji i Anglii, nie świadczą bynajmniej, że oba te narody są szczególnie agresywne; w prawdziwej części wojen zostały one wciągnięte. Również odwrotnie, niskie cyfry nie świadczą bynajmniej o pacyfizmie.

WISKA
 15.VIII
 22.VIII
 1937R
TYDZIEŃ GÓR

Nowowstępujący studenci

muszą składać podania osobiście

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:
 W nadchodzącym roku akademickim 1937-38 wprowadzono zmianę przy zapisach słuchaczy wstępujących na wyższe uczelnie.

Uniwersytet warszawski podał do wiadomości, iż w tym roku podania nowowstępujących studen-

tów muszą być składane osobiście. Dotąd dopuszczalnym było nadawanie podań, opatrzonej we właściwe dokumenty, pocztą.

Składanie podań odbywać się będzie nie w głównym sekretariacie uniwersytetu, lecz w kancelariach dziekanów poszczególnych wydziałów.

DOKTOR
Z. ARONSON
 powrócił

runkowe zezwolenie na pobyt we Francji na okres trzech miesięcy.

Czerwencic miał poprzednio wielu znajomych w kołach terrorystów kroackich.

W myśl ostatnich informacji został zidentyfikowany jeden z napastników. Jest nim Branko Radagiewicz, który swego czasu był aresztowany za wnoszenie

Zaglebiowska Smetkówna

Sensacyjna rozprawa o zmianę płci w Sosnowcu

SOSNOWIEC, 17 sierpnia. — (Tel. wł.). — W najbliższych dniach w sądzie okręgowym w Sosnowcu odbędzie się sensacyjna rozprawa o zmianę płci.

Mieszkanka Niemców pod Sosnowcem Bronisława Bednarska, licząca 20 lat, czując się więcej mężczyzną, aniżeli kobietą, wniosła do sądu podanie

o zmianę nazwiska i płci. Pierwsza rozprawa została odroczona, ponieważ sąd postanowił zasięgnąć opinii dr. Olbrycha z Krakowa. — Dr. Olbrycht, który zbadał Bednarską, oświadczył, że znajduje cechy męskie.

Opinia lekarza biegłego niewątpliwie będzie miarodajna.

Śmierć albo p. Simpson!

Kulisy zamachu na b. króla Anglii

LONDYN, 17 sierpnia. (Tel. wł.). Cała Anglia poruszona jest wynurzeniami zwolnionego nie dawno z więzienia Mac Mahona, który przed przeszło rokiem zamierzał w Hyde Parku dokonać zamachu na króla Edwarda VIII, dzisiejszego ks. Windsoru.

Dotychczas bowiem nie były wiadome motywy, które kierował Mac Mahonem.

Motywy te nie wyszły na jaw nawet w czasie procesu zamachowca, a szeroka publiczność nie wiedziała wówczas nie jeszcze o roli p. Simpson w życiu króla.

Otóż, jak się obecnie okazuje, Mac Mahon w listach pisanych przed zamachem do króla, groził mu śmiercią o ile nie poświęci ukochanej kobiety dla racji stanu.

Reorganizacja gabinetu w Iraku

Poważne rozruchy w armii. — Przerwana komunikacja telefoniczna

LONDYN, 17 sierpnia. (PAT) Według nadeszłych tutaj wiadomości, premier Iraku Hikmet Suleiman podał się do dymisji wraz z całym gabinetem.

BAGDAD, 17 sierpnia. (PAT) Misję tworzenia nowego gabinetu irackiego otrzymał senator Dzamil - Madzai. Był on już premierem i ministrem obrony narodowej. — Teke ministra

spraw zagranicznych objął Toufił Suwaidi — były premier i b. delegat do ligi narodów.

JEROZOLIMA, 17 sierpnia. (PAT). Krają tu uprzejmie pogłoski, że w armii Iraku wybuchły poważne rozruchy. Komunikacja telefoniczna z Irakiem jest od dnia wczorajszego przerwana.

Szanghaj w ciemnościach

Krwawe walki toczą się na przedmieściach. -- Koncentryczny atak wojsk chińskich na dzielnicę Hong-Kiu

SZANGHAJ, 17 sierpnia. — (PAT). W Szanghaju w znacznej części miasta z powodu zamknięcia dopływu gazu panują zupełne ciemności. Na niebie widać łuny pożarów w Poo-Tung, Czapie i w Yang-Tse-Po, gdzie znajdują się wielkie zakłady tkackie japońskie. Noc księżycowa i bardzo korzystne warunki atmosferyczne sprawiają, iż w mieście panuje obawa, że w nocy nastąpią naloty samolotów chińskich i japońskich.

Japoński pancernik Izumo odpłynął z biegiem rzeki Wang-Poo w kierunku Yang-Tse. Zastąpił go na dawnym stanowisku krążownik „Atami”, którego reflektory bez przerwy poszukują chińskich łodzi motorowych, zaopatrzonych w torpedy.

Na skutek wstrzymania dopływu gazu, wszystkie niemal dzienniki wychodzą w zmniejszonej objętości. Kilka band uchodźców usiłowało ograbić magazyny ryżu, lecz policja zdołała zawczasu temu zapobiec. — Pewien obywatel portugalski, wzięty przez tłum za japończyka, został okrutnie zamordowany.

Na białą broń

TOKIO, 17 sierpnia. (PAT). Walki na przedmieściach Szanghaju mają przebieg bardzo krwawy. Kilkakrotnie dochodziło do ataków i kontrataków na bagnety. — Kontrofenzywa wojsk chińskich została odparta przez japończyków.

O godz. 20 według czasu lokalnego wojska chińskie przeszły ponownie do natarcia na całej linii frontu pod Szanghajem. Walka artyleryjska trwała przez całą noc i wzmożona się o świcie. Artyleria chińska ześrodkowała ogień na dzielnicy Hong - Kiu, gdzie zamieszkuje licznie obywatele japońscy

Eksplozja w okolicach dworca

SZANGHAJ, 17 sierpnia. — (PAT). W godzinach południowych ok. 60 japońskich pocisków eksplodowało w okolicach dworca północnego, podczas gdy samoloty ostrzeliwały równocześnie z karabinów maszynowych oddziały chińskie.

Korespondent Havasa, który miał sposobność zwiedzić oddziały Hong-Kiu i Czapei, stwierdził, że pozycje obu przeciwników nie uległy żadnej zmianie. Jeden z oficerów japońskich oświadczył korespondentowi, że należy się liczyć z jeszcze jednym silnym natarciem wojsk chińskich. Równocześnie zaznaczył on, że chińczycy odezuli dotkliwie zniszczenie 40 samolotów. Oficer ten oddał hołd bohaterstwu jednego z lotników chińskich, który wylądował wśród oddziałów japońskich, odmówił poddania się i odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru.

SZANGHAJ, 17. 8. (PAT). — Podczas dzisiejszego popołudniowego bombardowania przez samoloty chińskie japońskiej dzielnicy Hong-kiu padło 18 japończyków zabitych i rannych. Japońska artyleria przeciwlotnicza zestrzeliła jeden chiński samolot.

Fabryka prochu wyleciała w powietrze

TOKIO, 17. 8. (PAT). Agencja Domei donosi, że w ciągu ubiegłej nocy w miejscowości Uji w pobliżu Kioto, wyleciała w powietrze fabryka prochu. Dotychczas z pod gruzów wydobyto 22 zabitych i rannych. 800 domków w tej miejscowości uległo całkowitemu zniszczeniu. Dalszych szczegółów na razie brak.

Konsulat japoński zburzony

TOKIO, 17.8. (PAT) — Agencja Domei donosi, iż konsulat generalny japoński w Szanghaju, na skutek bombardowania z samolotów

chińskich, jest zburzony. Pomimo to konsul generalny i urzędnicy urzędują w ruinach, nie chcąc opuścić swej placówki.

SZANGHAJ, 17.8. (PAT) Agencja Havasa donosi z Nankinu: Cały personel ambasady japońskiej opuścił miasto, udając się do Japonii.

Okrety angielskie na wodach chińskich

LONDYN, 17.8. (PAT) — Agencja Reutera donosi, że na wodach chińskich w pobliżu Szanghaju znajduje się w obecnej chwili 8 angielskich okrętów wojennych, a mianowicie krążowniki: „Cumberland”, „Suffolk” i „Damao”, prze-

wodnik flotyli „Duncan” oraz kontrtorpedowce „Falmouth”, „Decoy”, „Delight” i „Duchess”. Krążownik „Capetown” odpłynął do Nankinu.

Europa uzbraja Chiny

WIEDEN, 17.8. (Tel. wł.). — Bawi tu chiński minister finansów Kung, który przybył do Europy z Ameryki. Pobyt ministra Kunga w Austrii ma ściśle związek z dostawą sprzętu wojennego dla Chin. W Waszyngtonie min. Kung uzyskał znaczne kredyty na cele zbrojenia armii chińskiej. Zakupy materiału wojennego min. Kung zamierza przeprowadzić w krajach europejskich, a szczególnie w Czechosłowacji. Min. Kung w czasie

pobytu w Czechosłowacji spotkał się podobno z komisarzem Litwinowem, z którym omówił sprawę dostaw sprzętu wojennego przez Mongolię do Chin.

Jak twierdzą w tutejszych kołach finansowych, min. Kung poczynił zamówienia w fabrykach „Skody” na sumę 10 milionów funtów szterlingów.

IWONICZ-ZDROJ

rozpoczyna 21 sierpnia III sezon jesienno-letni poleca ryścał. pobyt z kuracją 3 tygodnie Zi. 153.—
ŻĄDAJCIE PROSPEKTÓW

Niepokoje na giełdzie londyńskiej

LONDYN, 17.8. (PAT) — Sytuacja na Dalekim Wschodzie, komplikująca się z dnia na dzień, stanowi temat zainteresowań i niepokojów na giełdzie londyńskiej. Giełda zareagowała na wybuch wojny gwałtownym spadkiem kursów chińskich i japońskich papierów procentowych, jak również akcji przedsiębiorstw angielskich, zainteresowanych w przemyśle dalekowschodnim, względnie w handlu z tymi obszarami.

Harakiri kapitana

TOKIO, 17.8. (PAT) — Kapitan rezerwy Moro Hiroitsu popełnił samobójstwo przez harakiri na jednym z placów w Tokio, ponieważ z powodu złego stanu zdrowia nie mógł brać udziału w walkach, toczących się obecnie w Chinach.

Słońce na chorągwi

Jak powstała flaga narodowa Japonii

Słońce na fladze japońskiej — czerwona kula słoneczna na białym tle — mimo, iż związane jest z mitem o pramaterce japońskiej rodziny cesarskiej, bogini słońca Hinomikami, inaczej zwaną Amaterasu Omikami, dopiero stosunkowo niedawno stało się emblematem narodowym.

Pierwsze znane sztandary japońskie z I w po Chr. były całe białe bez żadnych emblematów. Panująca na przełomie VI i VII stulecia cesarzowa Suiko kazala ozdobić cesarską flagę emblematami słońca i księżyca. Taką samą flagę kazal wciągnąć na maszt pałacu cesarskiego w wieku następnym cesarz Mommu z okazji święta Nowego Roku.

W XII w. sztandar z emblematem słońca był używany tylko w pałacu cesarskim. Stał on się sztandarem wojennym w XIV w. za cesarza Godaigo. Wówczas to pojawiła się po raz pierwszy czerwona kula słoneczna na białym tle.

Wielki wódz japoński, Tojotomi Hidejosi (1536 — 1598) kazal zatknąć flagę ze słońcem na okrętach wojennych. Za trzeciego szoguna z rodu Tokugawa, w XVII w., w jego herbie oficjalnym był obraz słońca, a pod koniec rządów tego rodu (XIX w.) japońskie statki handlowe, płynące po obcych wodach, miały flagi ze słońcem.

Flaga z emblematem słońca stała się flagą państwową dopiero w r. 1870 na mocy decyzji rządu wielkiego reformatora Japonii, cesarza Meidzi. Z początku mogły się nią posługiwać tylko urzędy administracji państwowej i flota, a dopiero od r. 1872 stała się flagą narodową.

em.

Nie kupujcie żywności w brudnych sklepach

Sztab japońskiego desantu obserwuje przebieg walk na ulicach Szanghaju.

Europejczycy uciekają z Szanghaju

Rejestracja obywateli angielskich i amerykańskich

SZANGHAJ, 17. 8. (PAT). — Wzmoczona w dniu dzisiejszym wojskowa działalność lądowa, morska i powietrzna przyspieszyła akcję rejestracji obywateli brytyjskich i amerykańskich, życzących sobie opuścić Szanghaj. Dotychczas zarejestrowano 3.176 kobiet i dzieci brytyjskich, co jest mniej więcej połową ogólnej liczby przebywających w Szanghaju. Grupa, składająca się z 130 obywateli holenderskich i węgierskich odpłynęła do Manilli na pokładzie holenderskiego statku „Tasman”.

TOKIO, 17. 8. (PAT). Wszystkie japońskie kobiety i dzieci w liczbie około 15 tysięcy będą do dnia 19 bm. ewakuowane z Szanghaju do Japonii. 4.000 japońskich kobiet i dzieci już wyjechało z Szanghaju, pozostałe 11 tysięcy odjedzie do Japonii na 6 parowcach 18 i 19 bm.

Dzisiaj rano zaczęto ewakuować obywatelki brytyjskie i amerykańskie wraz z dziećmi.

WASZYNGTON, 17. 8. (PAT). Departament marynarki wydał komunikat donoszący, że liczne statki towarzystwa „Dollar Li-

ne” zmieniły swą zwykłą trasę i udały się do Szanghaju, aby zabrać na pokład ewakuowanych obywateli amerykańskich.

700 kobiet i dzieci amerykańskich ma opuścić Szanghaj w najbliższych dniach.

LONDYN, 17. 8. (PAT). Agencja Reutera donosi z Szanghaju, że wszystkie komisariaty policji, podlegające międzynarodowej komisji, zostały ewakuowane z północnego brzegu rzeki Suzhou. Służbę bezpieczeństwa sprawują tam policjanci japońscy.

Atak czołgów, kawalerii i piechoty

podczas wielkich manewrów armii włoskiej na Sycylii

P. Prezydent wyjechał do Wisły

GDYNIA, 17.8. (PAT) — Pan Prezydent Rzplitej dziś około 9-ej specjalnym pociągiem wyjeżdża z Juraty do Wisły.

Nowy chrześniak p. Prezydenta Rzplitej

NOWY SĄCZ, 17.8. (PAT) — W Piwnicznej urodził się w rodzinie Macieja Broniszewskiego siódmym syn. W związku z tym p. Prezydent Rzplitej na prośbę ojca, zgodził się zostać ojcem chrzestnym.

Dziecko do chrztu w imieniu p. Prezydenta Rzplitej trzymał starsza brata dr. Maciej Lach, który wręczył rodzicom książeczkę PKO na zł. 50.— od p. Prezydenta.

Avenol w Rydze

RYGA, 17.8. (PAT) — Wczoraj wieczorem przybył do Rygi z Kowna sekretarz generalny ligi narodów Avenol.

Niesamowite samobójstwo przemysłowca

BUKARESZT, 17.8. (Tel. wł.) — Prasa bukareszteńska donosi o niezwykle wypadku samobójstwa. Dyrektor fabryki wyrobów technicznych w Bukareszcie, Jonescu, popadłszy w trudności finansowe, postanowił odebrać sobie życie. W tym celu w miejscowości letniskowej Braszowo w czasie silnej burzy udał się z dużym zwójem drutu miedzianego nad brzeg rzeki pod trzy kable, którymi przesyłano prąd o wysokim napięciu do transformatora z elektrowni i rozebrałszy się do naga, jedną część drutu zawiązał wokół pasa i uwiązawszy na drugim końcu kamień, przerzucił drut przez jeden z kablów. Silny prąd elektryczny zwęglili jego ciało.

Sutkiem powstałego krótkiego spięcia w mieście zagasło światło.

W Rumunii i Siedmiogrodzie odebrano debity dwóm pismom niemieckim

WIEN, 17.8. (PAT). Rząd austriacki odebrał debity na przebieg jednego roku wychodzącym w Rumunii i Siedmiogrodzie niemieckim gazetom „Deutsche Tages Ztg.” oraz „Kornstaedter Ztg.”. Przyczyną tego zakazu jest zdecydowany kierunek narodowo-socjalistyczny tych pism.

Młodzieńcy żydowscy uratowali syna prowodyra endeckiego w Zagórowie

Zagórow znajduje się pod wrażeniem następującego, niezmiernie charakterystycznego faktu: Prowodyr narodowców, który został sprowadzony przez miejscowych endecków aż z Poznania i otworzył tu sklep, prowadząc cały czas niezwykle zaciętą hecę bojkotową przeciwko żydom, ma 10-letniego syna jedynaka. Chłopak ten udał się do kąpieli w rzece Warcie, znajdując się za miastem. W pewnym momencie, gdy chłopak znalazł się w środku rzeki, zaczął tonąć. Na rozpaczliwe krzyki tonącego chłopca nadbiegło dużo osób, chrześcijan i żydów, którzy znajdowali się w tym czasie w pobliżu rzeki. Nikt jednak z przybyłych nie odważył się pospieszyć z pomocą tonącemu.

Nowych ograniczeń dla żydów domagają się rzeźnicy warszawscy

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje: Rzeźnicy chrześcijańscy, handlujący mięsem z uboju mechanicznego, w obawie przed konkurencją ze strony rzeźników żydowskich

Tępienie polskości na Śląsku Opolskim
Liczne aresztowania. — Dzwony, które się nie podobały landratowi

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje: Z Katowic donoszą o całej serii nowych represji, przeprowadzonych przez władze administracyjne niemieckie na Śląsku Opolskim w stosunku do polaków. Przede wszystkim przystąpiono do aresztowań.

W ciągu ostatnich dni znalazło się w areszcie ochronnym kilkadziesiąt aktywniejszych polaków z różnych stron Śląska Opolskiego, którym poza pracą na rzecz polskości niczego nie można zarzucić. Wśród aresztowanych znajduje się między innymi 70-letni starzec Franciszek Szuła ze Sta-

nic, powiatu raciborskiego. A oto inne zajście ze Śląska Opolskiego. Jedną z polskich instytucji kredytowych na Śląsku Opolskim otrzymała od swojego klienta, któremu przelała blankiet wekslowy dla podpisania w obecności soltysa i uwierzytelnienia podpisu na blankiecie, następujące pismo:

„Przesyłam życzony weksel na ... marek niemieckich. W razie opóźnienia zaznaczam, że to nie moja wina, tylko gminy, która odmówiła mi uwierzytelnienia podpisu dlatego, że popieram polski bank.”

Ten wypadek świadczy o polityce, stosowanej wobec polskich placówek gospodarczych na Śląsku Opolskim. Jeszcze jeden wypadek z ostatnich dni: we wsi Czyszki powiatu kozielskiego na Śląsku Opolskim ufundowano ze składek parafian polaków nowe dzwony. Na dzwonach tych umieszczono napis w języku polskim, zawierający wzmiankę o głównych fundatorach kościoła. Kiedy dzwony te sprowadzono już na miejsce, landrat zabronił zawieszania ich, wynajdując najrozmaitsze przeskody — a to wieża dla dzwonów była zbyt słaba, to znów dzwony były zbyt ciężkie, to wreszcie jakiś przepis budowlany nie był należycie spełniony.

Kiedy wreszcie przedstawiciel odlewni dzwonów zwrócił się do landrata w Koźlu, co należy uczynić, żeby można było ostatecznie dzwony zawiesić, odpowiedziano mu, że dzwony można będzie zawiesić po usunięciu napisu polskiego.

Czyszki ostatnio przemianowano na Friedenau Oberschlesien. Oto wianuszek wydarzeń na Śląsku Opolskim z ostatnich dni.

Zgon Baedeckera

W Essen zmarł w tych dniach w wieku lat 49 Alfred Baedeker, wydawca znanych powszechnie przewodników turystycznych.

Trąba powietrzna zabija i rani

RZYM, 17.8. (PAT) — Agencja Stefani donosi, że w okolicach Borgo i Igea Marina w prowincji Rimini przeszła gwałtowna trąba powietrzna. Sześć domów zostało całkowicie zniszczonych, cztery osoby zostały zabite, 60 osób jest rannych w tym 8 ciężko.

Katastrofa samochodowa w pow. morskim

7 osób doznało obrażeń, stan 3 — beznadziejny

GDYNIA, 17 sierpnia. (Tel. wł.) Wstrząsająca katastrofa samochodowa wydarzyła się na szosie pomiędzy Redą a Ciechocinkiem, w pow. morskim.

Przebieg katastrofy był następujący:

Od strony Gdyni zdążyła auto osobowe, należące do Lucjana Weznarskiego, dyrektora Związku Spółdzielni Mleczar-

skich w Grudziądzu. Samochód prowadził sam dyr. Weznarski. Na tylnych siedzeniach znajdowało się jeszcze 5 osób.

W chwili, gdy samochód znajdował za Redą, z przeciwka nadjechała furmanka. Mimo sygnałów woźnica nie ustąpił na czas i samochód wpadł na drzewo. Skutki zderzenia okazały się fatalne. Auto rozbiło się kompletnie, a pasażerowie zostali wy-

rzuceni w różnych kierunkach.

Ofiarą katastrofy padli: dyr. L. Weznarski i jego żona Eugenia, dyr. Zygmunt Komedziński z Grudziądza oraz jego 12-letni syn, p. Jan Kaczmar ze Lwowa (ul. Pełczyńska 29), p. Józef Kaczmar i jego córka.

Wszystkich rannych przewieziono do szpitala w Gdyni. — Stan trojga z nich lekarze uważają za beznadziejny.

10 milionów zwiedziło wystawę paryską

Do Paryża przybyło samolotem dziesięć osób z najbliższego otoczenia Hitlera

PARYŻ, 17.8. (PAT) — Z obliczeń statystycznych wynika, iż od czasu otwarcia wystawy paryskiej do dnia 16 sierpnia r. b. t. j. w ciągu 83 dni wystawę zwiedziło 10

milionów ludzi. Na lotnisku w Le Bourget wylądował samolot niemiecki, pilotowany przez lotnika Immelmana, przydzielonego do kancelarii Rze-

szy. Samolotem tym przybyła na wystawę paryską wycieczka, złożona z 10 osób, rekrutujących się z najbliższego otoczenia kanclerza Hitlera.

Nowa pożyczka w Rzeszy

została rozpisana na sumę 700 milionów marek

BERLIN, 17 sierpnia. (PAT). Rozpisana dziś nowa pożyczka wewnętrzna Rzeszy w postaci 4,5 proc. asygnat skarbowych na sumę 700 milionów Reichsmark nie zaskoczyła zbyt wielu szerokich kół subskrybentów.

Na rynku ujawniła się ostatnio bardzo silna płynność pieniądza, co od paru lat jest w Niemczech z reguły zapowiedzią podobnej operacji finansowej. Jest to już trzecia pożyczka w r. b. dwie poprzednie przyniosły w sumie 1,5 miliardów Reichsmark.

Zwracają tu uwagę, że obecna pożyczka przyszła nieco wcześniej, niż oczekiwano pierwotnie, bowiem jak przewidywano termin emisji ustalony

Lewkowicz zwolniony z aresztu

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Władze sądowe zgodziły się na zmianę środka zapobiegawczego wobec mieszkańca Będzina, Kalmy Lewkowicza, oskarżonego o udział w bójce, która doprowadziła do ekscesów w Będzinie w początkach lipca. Lewkowicz jest oskarżony o zadanie ran mieszkańcom Będzina nazwiskiem Czog, ojcu i synowi. Sam Lewkowicz w czasie bójki został pobity. Obecnie zwolniono go z aresztu pod nadzór policji.

23 tomy akt sprawy „króla nieboszczyków”

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje: Głośny w Warszawie proces tak zwanego „króla nieboszczyków” Moryca Pinkierta, właściciela biura pogrzebowego, został wyznaczony na 29 września. Akta sprawy zawarte są w 23 tomach. Świadców powołano przeszło 200. Proces ma potrwać co najmniej 4 tygodnie.

1650 osób bez dachu wskutek pożaru w Batawii

BATAWIA, 17.8. (PAT) — W dzielnicy tubylczej wybuchł pożar, który rozprzestrzeniając się z wielką szybkością, strawił około 300 domów. 1650 osób pozostało bez dachu nad głową.

Nie mieli odwagi...

Niedoszli samobójcy wszczęli alarm w obliczu śmierci

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

W hotelu Mazowieckim zamieszkałi czasowo 21-letni robotnik Izrael Joachimowicz z 20-letnią Reginą Szwarbardówną, córką bogatego kupca z Lublina. Postanowili oni targnąć się na

życie i w tym celu zażyli większą dawkę sublimatu. Czując zbliżającą się śmierć, wszczęli alarm.

Wezwano pogotowie, które zawiozło desperatów do szpitala.

Powodem rozpaczliwego kroku była odmowa rodziców Szwarbardówny na związek z ukochanym.

Łódź podwodna z ramionami chwyci wszystko, co napotyka w głębinach morskich

Inżynier japoński, Mazuco Nomura z Nagasaki, skonstruował nowy typ łodzi podwodnej, zanurzającej się nie tylko na znaczne głębokości, ale posiadającej również uchwyt w kształcie ramion, przy pomocy których wydobywać można z dna morskiego rośliny i zwierzęta dla celów naukowych.

Trzyosobowa łódź podwodna zbudowana jest w kształcie cygara, posiada 6 m. długości i 3 m. szerokości. W czasie podróży na powierzchni wody poruszana jest przy pomocy 100-konnego motoru Diesla, rozwijając szybkość 12 węzłów na godzinę. Pod wodą pracują dwa pięciokonne motory elektryczne, otrzymujące napęd z baterii. Łódź zanurza duży zbiornik wodny, który przy całkowitym napełnieniu reguluje odpowiednio szybkość poruszającego się statku. Po opadnię-

ciu na głębokość 150 i więcej metrów, woda z tanka zostaje wypompowana i łódź lekko unosi się w górę.

Z boku i na przodzie wieżyczki kapitańskiej są okrągłe okna kwarcowe o średnicy 20 cm., przez które można dokonywać zdjęć fotograficznych i oświetlać reflektorami dno morskie. Dwóch ludzi zalogi pracuje przy napędzie motorowym, trzeci zajęty jest jedynie obserwacją i pomiarami naukowymi. Gdy łódź napotyka coś osobliwego lub interesującego w swej podwodnej wędrówce stalowe ramiona długości 5 m. poruszane sprężonym powietrzem wysuwają się naprzód, chwytając obiekt. Małe przedmioty, jak: muszle, gąbki, planktony, wydobywa druga para ramion, podobnych ludzko do ludzkich rąk.

Minister przemysłu i handlu rozwiązał w sobotę kartel wapna.

Podobno oskarżeni o lichwę członkowie kartelu nie potrafili się wybielić.

*

Noc. Przedział pierwszej klasy. Dwaj dżentelmeni pilnie czytają gazety. W pewnej chwili odzywa się jeden z nich:

— Przepraszam pana... Czy naraziłby pan swe życie dla tysiąca złotych?

— Oczywiście, że nie...

— No to niech pan daje tysiąc złotych, tylko już! — odzywa się pierwszy wyciągając rewolwer.

*

Do małej biblioteki w Kairze codziennie przechodził pewien murzyn, brał zawsze tę samą książkę, otwierał ją stale na jednej stronie i wybuchał szalonym śmiechem. Po chwili zwracał książkę i odchodził.

Pewnego razu, zaintrygowany tym bibliotekarzem, stanawszy za czarnym zajrzał do książki. Murzyn, zanosząc się od śmiechu oglądał obrazek, na którym rozjuszony byk goni przerażonego garbusa.

Spostępszy bibliotekarza negro mówi:

— A to kawał! Tak długo go goni i nie może dopędzić!...

*

Pewnego razu znany pilot p. Z. kupił bilet na loterię fantową. W ciągnięciu na los lotnika padła główna wygrana. Gdy laureat odebrał fant okazało się, że wygrał... 15-minutowy lot okrężny nad miastem.

*

Podobno Worochta ma nigdzie niespotykaną osobliwość. Osobliwością tą jest dancing urządzony w bufecie kolejowym.

Trzech przedsiębiorczych panów w jakiś cudowny sposób wydzierżawiło od dyrekcji stanisławowskiej budynek dworcowy i urządziło tam lokal rozrywkowy.

Przed dwoma tygodniami bawił w Worochcie minister komunikacji Ulrich. Wówczas dancing zlikwidowano, ale tylko na kilka godzin, aby po odjeździe ministra komunikacji otworzyć znowu wrota lokalu i rozpocząć popisy taneczne.

Naród zdaje z arytmetyki

Gigantyczny egzamin w Czechach odda niewątpliwie wielkie usługi pedagogice

Sekcja rachunkowa wyższej szkoły pedagogicznej w Pradze zbada w nadchodzącym roku szkolnym nie tylko 250 tys. dzieci ze wszystkich szkół i roczników (od 8 roku życia), ale za pośrednictwem związków i kół rodziców, również rodziców tych wszystkich dzieci, a poza tym żołnierzy szeregu pułków wszelkiego rodzaju broni, starając się poznać zakres ich wiadomości z dziedziny dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia. Egzaminowani będą mieli naogół do rozwiązania sześć zadań. Każdy otrzyma szereg zadań, poczynając od najłatwiejszych, a kończąc na takich, które kryć będą liczne zawiłe

komplikacje i pułapki. Każdy z egzaminowanych bez ograniczenia czasu będzie mógł w rozwiązaniu zadań dojść tak daleko, jak pozwalają jego matematyczne uzdolnienia i wiadomości. Jest to największy egzamin z rachunków, jaki został dotychczas podjęty w historii.

Cele tej gigantycznej akcji nie są wyłącznie naukowe, ale mają również służyć wskazówką praktycznej pedagogii. Egzamin ma dokładnie stwierdzić, jak przeciętny obywatel czechosłowacki, zależnie od wieku, potrafi liczyć, gdzie istnieją braki i gdzie wobec tego należy zreformować metody nauczania. Według otrzymanych rezul-

tatów mają być wypracowane typy zadań, które umożliwią każdemu nauczycielowi zorientowanie się w prosty sposób, pod jakim względem klasa jego pozostaje w tyle za przeciętnym poziomem, lub też ten poziom przewyższa. Bardzo ważne będzie również porównanie rezultatów jednakowego wieku uczniów z rozmaitego typu szkół.

Dobrzy uczniowie

Sekcja rachunkowa, o której wspominaliśmy, przeprowadziła już zresztą tego rodzaju egzaminy, zakrojone na wielką skalę. Przed kilku laty np. zbadano pojemność rachunkową 1125

dzieci w pierwszym miesiącu ich nauki w szkole. Badanie wykazało, że dzieci w Czechosłowacji przeciętnie nie tylko osiągnęły poziom, jeśli chodzi o rachunki, dzieci środkowej i zachodniej Europy oraz północnej Ameryki, ale nawet czasami poziom ten przewyższają. — W lwiej części wypadków (im dalej na wschód, tym stosunki są gorsze) dzieci nie tylko potrafią liczyć do czterech i odliczyć cztery przedmioty, ale nawet zastąpić wskazane przez nauczyciela pięć krążków przez pięć pałeczek.

Poza tym zbadano również zdolności rachunkowe 6 tysięcy dzieci, opuszczających szkołę powszechną, a wreszcie jeden z pułków praskich i jeden z pułków w Pilźnie musiały się poddać egzaminowi z arytmetyki. Ten ostatni egzamin dał niespodziewanie kiepskie rezultaty. — Nawet absolwenci szkół wyższych nie liczyli bez błędów.

8x7 trudniejsze niż 7x8

Te egzaminy rzuciły również nowe światło na pewne grzechy rachunkowe. Wykazały np. że na trzy błędy w dodawaniu 4 plus 5 przypada przeciętnie siedem błędów w dodawaniu 5 plus 4. — Mnożenie przez 7 i 8 jest o wiele trudniejsze, niż przez 6 i 9. Ciekawym zjawiskiem jest fakt, że przy tabliczce mnożenia 8 x 7 wykazuje o wiele więcej błędów, niż 7 x 8. — Równie trudne jest naogół mnożenie zera przez liczbę, podczas gdy mnożenie liczby przez zero stanowi mniejszą trudność. Najwięcej grzechów popełnia się przy dzieleniu, a wprost nieskończoną jest ilość błędów, gdy w dzielnej sąsiadują ze sobą dwa zera. — Nprz. dzielenie 26005:5 w lwiej części wypadków dało rezultat 521.

Dlatego też na podstawie rezultatów tych już przeprowadzonych egzaminów ułożono w Czechosłowacji nowe podręczniki do rachunków i nowe tablice rachunkowe. Nie tylko przystosowują one wymagania poszczególnych roczników do wieku, ale eliminują również np. wszelkie pamięciowe operowanie wielocyfrowymi liczbami, jako zupełnie zbędne w życiu praktycznym. Natomiast podejmują one gruntowną próbę zmechanizowania całkowitego mnożenia małych liczb (do 81).

Dla roznisanego obecnie gigantycznego egzaminu zadania zostały już dokładnie wypracowane i zbadane. Również dokładne instrukcje dla 4 tys. nauczycieli i profesorów, którzy na podstawie dobrowolnych zgłoszeń podjęli się przeprowadzić ten egzamin narodu, są już przygotowane. Dokładne obliczenia i klasyfikacja zebranego materiału przez 750 członków sekcji rachunkowej potrwa niewątpliwie dwa do trzech lat.

Późna zemsta na Górnym Śląsku

Pozbawienie obywatelstwa Bernheima, który swego czasu złożył petycję do ligi narodów

Berlin, 17 sierpnia.

Ostatnia lista pozbawionych obywatelstwa niemieckiego na mocy decyzji ministra spraw wewnętrznych Rzeszy, ogłoszona 5 sierpnia w „Reichsanzeigerze“ podaje pod nr. 6 nazwisko: „Bernheim Franz, ur. 15 września 1899 w Salzburgu (Austria)“.

Kim jest ten Bernheim? W tym wypadku hitlerowcy biorą spóźnioną pomstę. Petycja Bernheima swego czasu poruszyła opinię publiczną całego świata. Cała sprawa zakończyła się ciężką klęską niemieckiego rządu hitlerowskiego.

Gdy władze niemieckie po r. 1933 rozpoczęły prześladowanie żydów na Górnym Śląsku, nie

licząc się z obowiązującą konwencją polsko-niemiecką o wzajemnej ochronie praw narodowych i religijnych mniejszości, zwolniony został ze służby między innymi również urzędnik Bernheim, który udał się do Pragi czeskiej. Stąd skierował petycję do ligi narodów, w której powołując się na obowiązującą konwencję, dowodził bezprawia zarządzeń, wydanych przez rząd niemiecki przeciwko żydom na Górnym Śląsku. Rozpatrywanie tej petycji przez ligę narodów wywołało ogromne zainteresowanie na całym świecie i zakończyło się całkowitą kompromitacją hitlerowców, którzy musieli w końcu stwierdzić, że żydzi niearyjcy

cy w niemieckiej części Górnego Śląska mogą nadal korzystać ze swych praw obywatelskich.

Oczywiście Franz Bernheim osobiście nie mógł skorzystać z przywrócenia praw żydom, bowiem po powrocie do kraju byłby narażony na najwyższe niebezpieczeństwo, to też pozostał w Pradze.

Teraz, gdy wygasła konwencja górnośląska i ustawy norymberskie obowiązują również na niemieckim Górnym Śląsku, rząd niemiecki przypomniał sobie o Bernheimie i pozbawia go obywatelstwa, choć jedynym jego przestępstwem było umiarkowanie się o słuszne prawa swoje i jego współobywateli żydów.

Czy mogę panią zaprosić do kina?

Pytanie, za które otrzymuje się 4 tygodnie więzienia

W Magdeburgu pewien 22-letni młodzieniec stał na ulicy przed domem, w którym na parterze jakaś dziewczyna czyściła okna. Wymieniono kilka słów i wreszcie młodzieniec zaryzyko-

wał pytanie, czy panienka jest wieczorem wolna i czy zechciałaby może pójść z nim do kina.

Ale młodzieniec ten był żydem i dziewczyna była bardzo dotknięta tym, że żyd podejrzewa ją o „coś podobnego“. Niestety kroniki milczą o tym, jak brzmiała jej odpowiedź. Posiadane przez nas sprawozdanie głosi jedynie, że dziewczyna odpowiedziała na pytanie odmownie w „niedwuznaczny sposób“ i że była to „energicznie odmowna“ odpowiedź.

Z rozmowy tej wynikł proces o obrazę. Oczywiście nie z tego powodu, iż młodzieniec miałby być do tego stopnia pozbawiony rozsądku, aby skarżyć dziewczynę za jej „niedwuznaczną odpowiedź“, lecz wręcz przeciwnie dziewczyna stwierdziła, że czuje się obrażona pytaniem, czy ma wolny wieczór i czy chciałaby pójść do kina. Złożyła skargę do sądu.

Na rozprawie prokurator oświadczył, że żydzi w Niemczech podlegają nie tylko ustawom norymberskim, lecz również niepiśnianym prawom, które z tych ustaw wynikają. Prawom tym podporządkowany jest każdy, kto mieszka w Niemczech jako obcoplemieniec. Żydzi są gośćmi w Niemczech i „jako tacy“ winni są „przede wszystkim zachować przyzwoitość w każdym kierunku“. Oskarżony przez swe pytanie chciał skłonić panienkę, aby „w jakikolwiek sposób zadawała się z nim“. Oskarżony powinien był sobie zdawać sprawę,

że jego propozycja oznacza coś uwłaczającego. Prawnik hitlerowski wywodzi, że młodzieniec powinien był uważać swe własne towarzystwo za kompromitujące, a więc jego propozycja pójścia z nim do kina musi być uwłaczająca!

Sędzia podzielił te wywody „w całej rozciągłości“ i skazał oskarżonego na 4 tygodnie więzienia.

W motywach sędzia oświadczył, iż sens ustaw norymberskich polega na tym, aby zabronić „jakiegokolwiek erotycznego zbliżenia pomiędzy żydem i kobietą niemieckiej krwi“. Swą propozycją oskarżony dał dziewczynie do zrozumienia, że uważa ją za „zdolną i gotową“ do „zadawania się z żydem“. Takie podejrzenie jest ciężką obrazą, za którą należy się kara więzienia. Jedynie ze względu na młody wiek oskarżonego i jego dotychczasową niekaralność, kara została ograniczona do 4 tygodni więzienia.

GRAND-KINO

Najnowsza zachwycająca komedia wiedeńska p. t. **NARZECZONA z PRZYPADKU**
W r. gł. Heinz Rühman, Theo Linggen, Gusti Huber, Hans Moser

KINO EUROPA

Pocz. 4. 6. 8. 10

Dziś premiera!

Potężna epopea wielkiej i niebezpiecznej miłości

PRAWO MŁODOŚCI

Ojciec i syn w walce o serce jednej kobiety!

W rolach głównych: najznakomitszy aktor świata

Edward Arnold

„amerykański Emil Jannings“

i dawno niewidziana

Mady Christians

Wielki film, pełen dynamiki i napięcia dramatycznego

zrealizowany przez 2 wielkich reżyserów:

WILLIAMA WYLERA i HOWARDA HAWKSA.

NIEBYWAŁE BOGACTWO TREŚCI!

;; Ceny miejsc na wszystkie seanse od **80 gr.** ;;

Wspaniały podwójny program! **„CAPITOL“** Wspaniały podwójny program!

I. **„Wesoły Donżuan“**

Nowoczesny film erotyczny

W rolach gł.: **Robert Montgomery i Myrna Loy**

II. **„NIESAMOWITY DOM“**

Dramat grozy, sensacji i emocji.

Wieczór niezapomnianych wrażeń!

Ceny miejsc na wszystkie seanse od 54 gr.

Wiadomości bieżące

DYZURY APTEK. — Nocy dziesiątej dyżurują następujące apteki: Duszkiwiczowej, Zgierska 146, J. Hartmana, Brzezińska 24, W. Roślińskiej, Plac Wolności 2, A. Pełman i S-ka, Cegielniana 32, W. Danieleckiego, Piotrkowska 127, F. Wójcickiego, Napiórkowskiego 27, K. Kempiego, Karolewska 48, J. Cymera, Wólczńska 37.

REJESTRACJA ROCZNIKA 1919 — Poczynając od dnia 1-go września r. b. aż do końca miesiąca trwać będzie w Łodzi rejestracja mężczyzn, urodzonych w roku 1919. Rejestracja odbywać się będzie w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 165.

Każdy zgłaszający się do rejestracji winien posiadać przy sobie dowód osobisty lub metrykę urodzenia, względnie wyciąg z rejestru mieszkańców wraz z innym dokumentem, stwierdzającym tożsamość osoby oraz dowód zameldowania w Łodzi.

Do rejestracji winny się zgłosić również osoby, zamieszkałe na terenie Łodzi, a nie mogące się wylegitymować dokumentem o przynależności państwowej cbeej. Obywatele polscy, przebywający poza granicami Rzplitej, winni zgłosić się do rejestracji we właściwym urzędzie konsularnym.

W razie pisemnego zgłoszenia, winien zgłaszający się podać w sposób dokładny i czytelny swoje imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców i nazwisko panięskie matki (czy rodzice żyją?) i miejsce ich zamieszkania, miejsce swego (stałego) zamieszkania oraz miejsce swego pobytu, jeżeli nie pokrywa się ono z miejscem stałego zamieszkania, wyzna nie, stan cywilny, ukarania sądowe oraz ewentualne ułomności lub wady fizyczne.

Winny nie zgłoszenia się do rejestracji w oznaczonym terminie, ulegną na podstawie art. 99 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, łącznej karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do trzech tysięcy złotych, albo jednej z tych kar.

Osobiste

W dniu wczorajszym powrócił z urlopu wypoczynkowego oraz objął urzędowanie naczelnik urzędu śledczego w Łodzi, podinspektor Petri.

Akcja zimowa rozpocznie się w końcu września

Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie rozpoczyna się prace przygotowawcze do tegorocznej akcji pomocy zimowej najbardziej. Akcja ta rozpocznie się w roku bieżącym wcześniej, prawdopodobnie już w końcu września. Prawdopodobnie zbiórki starej odzieży w roku bieżącym nie będzie, a to ze względu na to, że jeszcze ubiegłej zimy nie dała ona pożądanych rezultatów.

Strzelił dwukrotnie do narzeczonej a następnie popełnił samobójstwo

Krwawa tragedia miłosna rozegrała się w dniu wczorajszym w wsi Przędzew, powiatu łaskiego. 23-letnia mieszkanka tej wsi, Katarzyna Gajdówna, zaręczyła się przed pół rokiem z mieszkańcem wsi Bagatelka, w powiecie wieluńskim, 27-letnim Czesławem Domańskim. Ostatnio panna znacznie ochłodziła w stosunku do swego narzeczonego i poczęła darzyć sympatią pewnego syna gospodarzkiego ze swej wsi. Gdy Domański dowiedział się o tym, przyjechał do swej narzeczonej i w kategorycznej formie

ORZECZENIE ARBITRAŻOWE ZATWIERDZONE

**przez ministra opieki społecznej Zyndram-Kościałkowskiego
Nowa umowa obejmie cały przemysł włókienniczy**

W dniu wczorajszym okręgowy inspektor pracy inż. Kakowski powiadomiony został przez ministerstwo opieki społecznej, iż orzeczenie komisji rozjemczej ustalające podwyżkę płac dla robotników przemysłu włókienniczego na 10 proc., jak również warunki układu zbiorowego zostało przez p. ministra opieki społecznej Zyndram Kościałkowskiego ostatecznie zatwierdzone.

Równocześnie protesty złożone przez związki, a m. „Praca” i „Praca Polska” zostały odrzucone. Nowe warunki, ustalone orzeczeniem nadzwyczajnej komisji rozjemczej z dnia 3 bm. obowiązują wstecz od 2 b. m. W czwartek, dnia 19 bm. w lokalu Związku Przemysłu Włó-

kienniczego w Państwie Polskim zbiera się komisja mieszana, w skład której wchodzi przedstawiciele przemysłu i związków zawodowych. Komisja ta ustali ostateczny tekst taryfy płac, stanowiącej załącznik do układu zbiorowego. Taryfa ta, jakoteż sam układ zostaną następnie przedstawione okręgowemu inspektorowi

pracy do poświadczenia. Po zakończeniu tych formalności dodatkowym zarządzeniem minister opieki społecznej nada zawartemu układowi zbiorowemu prawo powszechności, przez co umowa obejmie cały bez wyjątku przemysł włókienniczy okręgu łódzkiego bez względu na to, czy fabrykant zrzeszony jest w organizacji, która w jego imieniu podpisała zobowiązanie, czy też jako niezrzeszony umowy nie przyjął.

Przebrukować łódzkie podwórza „Kocie łby”, siedlisko kurzu, brudu i hałasu, muszą wreszcie zniknąć

Sen ma być wypoczynkiem po całodziennym pracy, wypoczynkiem niezbędnym dla organizmu. Ale cóż z tego, skoro nawet ludzie nie cierpiący bynajmniej na bezsenność często nie mogą w Łodzi spać spokojnie. Nie mogą, bowiem budzą ich ustawicznie odgłosy dochodzące z podwórza. Władze administracyjne zrobiły wszystko, co było w ich mocy, aby przyciszyć gwar podwórza. Muzykanci i uliczni śpiewacy mają pewne określone godziny dla wykonywania swych produkcji, trzepanie dywanów odbywa się również w określonym czasie, a mimo to nasze podwórza dalej rozbrzmiewają hałasem i turkotem.

Przyczyn tego zjawiska, uniemożliwiającego sen i wypoczynek, szukać należy właśnie na... podwórzu. Porządkujemy jezdnie i bruk, staramy się o upiększenie miasta, uregulowana została sprawa wywozu nieczystości i śmieci, nie poruszono dotąd jednak sprawy zabrukowania podwórz łódzkich. Niesamowity turkot wozów, toczących się z piekielnym hałasem po „kocich łbach” podwórza, uniemożliwia odpoczynek człowiekowi o najbardziej zdrowych nerwach. Pomijając już kwestie spokoju łódzian, przyzwyczajonych do olbrzymiej korzyści sanitarno - porządkowej. Na gładkiej nawierzchni nie będzie się zbierał kurz i błoto w

tych ilościach, jakie spotykamy wśród „kocich łbów”, a nadto łatwo będzie przy pomocy hydranta splukać kurz i nieczystości. Najcięższy wóz towarowy nie będzie zrywał ze snu lokatorów. Ułożenie gładkiej nawierzchni na podwórzu nie jest inwestycją przekraczającą możliwości właścicieli posesji. W zależności od rentowności domu, nawierzchnia ta może być lepsza lub gorsza, w każdym razie jednak zniknąć muszą osławione „kocie łby”, siedlisko brudu i błota, trudne do przebrnięcia bez wykręcania nóg. Apelujemy do czynników kompetentnych, aby zajęły się na serio sprawą przebrukowania łódzkich podwórz.

Zgromadzenie włóknarzy Ch. Z. Z. w Pabianicach

W ubiegłą sobotę odbyło się w Pabianicach wielkie zgromadzenie robotników przemysłu włókienniczego, zwołane przez Ch. Z. Z. Sprawozdanie z przebiegu pertraktacji w ostatnim zatargu w przemyśle włókienniczym wygłosił przybyły z Łodzi prezes okręgowy Chrz. Zw. Zaw. p. Dębczyński, który brał udział w komisji rozjemczej jako ławnik i rzecznik ze strony Ch. Z. Z. Następnie przemawiał p. F. Kierzkowski, prezes Związku Zaw. Rob. Przem. Włókn. Ch. Z. Z. w Łodzi. Po przemówieniach wywiązała się ożywiona dyskusja, podczas której zebrani delegaci fabryczni jak i robotnicy wyrazili swoją solidarność z poczynaniami i stanowiskiem Ch. Z. Z. w ostatnim zatargu w przemyśle włókienniczym.

Ukrywała kochanka-przestępcę

Sąd skazał Górecką za to przestępstwo na 8 miesięcy więzienia

Przed sądem okręgowym w Łodzi odpowiadała w dniu wczorajszym 27-letnia Ksawera Górecka, zamieszkała na Chojnach przy ulicy Heleny 11, oskarżona o ukrywanie przez przeszło pół roku w swym mieszkaniu kochanka, Antoniego Ratajskiego, który był poszukiwany przez władze sądowe za różne przestępstwa.

dawały pozytywnego rezultatu. W dniu 25 lutego br. komendant posterunku policji na Chojnach, idąc po schodach do mieszkania Góreckiej z zamiarem przeprowadzenia ponownej rewizji, spotkał jakiegoś mężczyznę w negliżu. Ten, na widok policjanta, speszył się i zbiegł szybko ze schodów, ukrywając się w mieszkaniu jakiegoś sąsiada.

Mężczyznę tego przytrzymał. Okazał się nim oddawna poszukiwany przez władze Ratajski. Dalsze śledztwo ustaliło, że Ratajski wracał z mieszkania Góreckiej, gdzie znaleziono części jego garderoby. W związku z powyższym Górecką postawiono w stan oskarżenia. Oskarżona nie przyznała się do winy. Przewód sądowy ustalił jednak niezbicie jej winę. Sąd po naradzie skazał ją na 8 miesięcy więzienia z zawieszeniem.

Niebezpieczny bandyta usiłował uciec z więzienia

W więzieniu wieluńskim odbywał karę za napady z bronią w rękę groźny bandyta, kilkanaście razy już karany, Leon Kardas z Poznania. Kardas w niewładny sposób otrzymał jakieś ostre narzędzie, przy pomocy którego uczynił wyłom głębokości przeszło ćwierć metra w celi, chcąc w ten sposób zbiec z więzienia. W ostatniej jednak chwili dozorca więzienia spostrzegł manipulację więźnia i powiadomił o tym władze. Groźnego bandytę zakuto momentalnie w kajdany i odwieziono do więzienia w Kaliszu.

Pociąg popularny do Warszawy

Na I międzypaństwowy mecz lekkoatletyczny Polska — Niemcy w Warszawie odbędzie się wycieczka pociągiem popularnym, który uruchomiony będzie według następującego rozkładu jazdy: Odeście ze st. Łódź - Fabr. dnia 22.8 o godz. 6.00; przyście do st. Warszawa Gł. dn. 22.8 o godz. 8.53; odeście ze st. Warszawa Gł. dn. 22.8 o godz. 21.30; przyście do st. Łódź - Fabr. dnia 23.8. o godz. 0.23.

Oplata za przejazd w obie strony w wagonach kl. 3-iej łącznie z kuponem, uprawniającym do wstępu na stadion Wojska Polskiego, wynosi 8 zł. 50 gr. od osoby. Karty kontrolne na ten pociąg są do nabycia w kasie biletowej na stacji Łódź - Fabr. i w biurach podróży.

Wyjaśnienie

W związku z notatką o grzywnie, którą ukarana została f-ma M. Prajs (Piotrkowska 71) wyjaśniamy, że grzywna ta nałożona została za otwarcie sklepu po godz. 7-iej wiecz. a nie za antysanitarny stan.

Nie kupujcie żywności w brudnych sklepach

Sacharyna w autobusie

Przemytnik grasował na linii Kalisz — Łódź

Straż graniczna w Łodzi otrzymała poufną wiadomość, że na linii autobusowej Łódź — Kalisz dokonany jest potajemny przemyt sacharyny. W wyniku obserwacji przychycono w dniu onegdajszym w autobusie, kursującym z Łodzi do Kalisza transport sacharyny pochodzenia niemieckiego

wagi kilkunastu kilogramów. W związku z tym zatrzymano oraz osadzono w areszcie Józefa Radzyna, zam. w Łodzi przy ul. Pabianickiej 26. Jak się okazuje, Radzyna był już kilkakrotnie przytrzymywany za przemyt zapalniczek i innych towarów pochodzących z przemysłu.

Pomoc dla pogorzalców

Którzy ucierpieli wskutek pożaru przy ul. Asnyka

Przed niedawnym czasem został zniszczony przez pożar dom Emilii Rozner, przy ul. Asnyka Nr. 6-8 oraz drugi mniejszy domek, wskutek czego kilkunastu lokatorów pozostało bez dachu nad głową. Społeczeństwo na apel prasy zarządziło zbiórki ofiar na rzecz pogorzalców. W ten sposób zdolano zebrać 8 łóżek, łóżko dziecięce, kanapę, dwa stoły kuchenne, kredens, szafę, 5 krzeseł oraz szereg innych przedmiotów tu-

dział garderobę, 91 metrów towaru bawełnianego i 350 zł. w gotówce. Zebrane ofiary zostały rozdzielone między pogorzalców. Sytuacja pogorzalców jest dotychczas bardzo ciężka, gdyż dach na budynku nie został naprawiony i deszcze zalewają mieszkania, częściowo doprowadzone do stanu używalności. Władze budowlane wydały już nakaz, tak że w ciągu 2 tygodni naprawa musi być uskuteczniiona.

Prezydent Kalisza złożył wczoraj przysięgę

W dniu wczorajszym odbyło się w urzędzie wojewódzkim zaprzysiężenie nowomianowanego na stanowisko prezydenta m. Kalisza p. inż. Bujnickiego.

W zastępstwie przebywającego na urlopie pana wojewody łódzkiego Al. Hauke - Nowaka, przysięgę odebrał p. nac. dr. Stanisław Wrona w towarzystwie zastępcy naczelnika wydziału samorządu węg. mgr. Franciszka Petrusa.

Niezwłocznie po złożeniu przysięgi, inż. Bujnicki wyjechał celem objęcia urzędowania.

W dniu dzisiejszym udaje się do Kalisza inspektor związków samorządowych urzędu wojewódzkiego w Łodzi p. Demidowicz i radca W. Cichocki, którzy wprowadzą prezydenta Kalisza w urządowanie formalnie.

Niebezpieczna miłość

(Na marginesie dzisiejszej premiery filmu „Prawo Młodości“)

Dzisiaj na ekranie kina „EUROPA“ ukaże się film p. t. „Prawo Młodości“, który ze względu na swą niezwykłą fabułę i niezrównane kreacje aktorskie, budzi prawdziwy entuzjizm w całej Warszawie, gdziekolwiek się ukazał.

„Prawo Młodości“ osnute zostało na tle powieści znakomitej autorki amerykańskiej Edny Ferber, która uważana jest za znawczynię duszy ludzkiej. Każda jej powieść odznacza się niezwykłą barwnością zdarzeń i prawdziwie kinowym tempem. W „Prawie Miłości“ porusza ona niezwykle interesujący problem: czy ojciec i syn mają prawo kochać jedną kobietę? Skomplikowany ten problem został przez autorkę mistrzowsko rozwiązany.

W filmie „Prawo Młodości“ występuje zespół znakomitych aktorów: „amerykański Emil Jannings“ Edward Arnold, który stworzył sylwetkę mężczyzny, przeżywającego swą ostatnią miłość; w roli jego syna, zakochanego w tej samej kobiecie — Joel McCrea oraz znana gwiazda europejska Mady Christians. Należy zaznaczyć, że film powyższy zrealizowany został przez dwóch reżyserów: Williama Wylera i Howarda Hawksa.

Dzisiejsza premiera „Prawo Młodości“ w kinie „EUROPA“ zapowiada się za tym imponująco.

Pierwsza jaskółka nowego sezonu

„Gra życia“, rozkoszny film wg. znakomitej sztuki p. t. „Artyści“ jest komedio - dramatem o oryginalnej koncepcji muzycznej, zmuszającym naprzemiennie do śmiechu i łez.

Film ilustruje dramat dwojga ludzi, których ślepy los wznosi na szczyty sławy i majątku, a następnie spycha w nizinę.

Pierwszorzedną atrakcją filmu jest jazz ekscentryczny (Swing - Jazz), przy którym bledną wszystkie murzyńskie orkiestry jazzowe.

„Gra życia“ jest szczytowym filmem w karierze świetnych artystów: Caroli Lombard i Freda Mc Murraya. Carola Lombard po raz pierwszy śpiewa szereg doskonałych piosenek. — Śpiew jej jest prawdziwą rewelacją. Piosenki ujmują w sposób nawiąskroś oryginalny.

Film p. t. „Gra życia“ ukaże się już dzisiaj na ekranie kina „Casino“.

Jest to pierwsza jaskółka nowego sezonu.

Łódź będzie zabiegać o kredyty

Expose budżetowe prez. Godlewskiego na wczorajszym posiedzeniu rady przybocznej

Drugie posiedzenie rady przybocznej poświęcone było omówieniu szeregu znanych już projektów i wniosków komisji finansowo - budżetowej i do spraw ogólnych.

Po zagajeniu posiedzenia przez prez. Godlewskiego i odczytaniu komunikatów, przystąpiono do porządku dziennego.

Rada wysłuchała expose prez. Godlewskiego, poświęconego użyciu pełniom budżetowym i poprawkom, jakich wymagał dyktans 8 miesięcy, dzielący niedosłże posiedzenie styczniowe od chwili obecnej.

Expose pana prezydenta miasta brzmiało następująco:

Expose prez. Godlewskiego

Wysoka Rado!

Z zestawienia liczb wynika, że wydatki zwyczajne zarządu miejskiego w Łodzi na r. a. 1937-38 zmuszony byłm zwiększyć o sumę zł. 680.841, przy równoczesnym zwiększeniu dochodów zwyczajnych zaledwie o sumę zł. 551.902, w rezultacie czego dotychczas wykazywana nadwyżka budżetu zwyczajnego zmalała do zł. 693.831, a więc o zł. 128.939.

Wzrost wydatków zwyczajnych spowodowany został przede wszystkim uporządkowaniem spłaty długów, a to przez a) skonwertowanie reszty należności BGK, z tytułu zaciągniętej pożyczki dolarowej. Wymagało to połączenia 2 pozycji budżetowych. — Stąd poważne zwiększenie jednej pozycji przy równoczesnym nie mniej poważnym zmniejszeniu drugiej pozycji,

b) wstawienie raty amortyzacyjnej od zeszłorocznych pożyczek na zatrudnienie bezrobotnych, gdyż Fundusz Pracy odmówił prośbie zarządu miejskiego o zastosowanie 2-letniej karencji do tych pożyczek.

c) wstawienie kredytu na oprocentowanie pożyczek tego- rocznych z Funduszu Pracy

oraz wprowadzeniem poważnych zmian do działu: zdrowie

publiczne, a to w związku z przewidywanym zamknięciem szpitala św. Aleksandra z dn. 3 września r. b. oraz uruchomieniem szpitala św. Antoniego z dn. 1 października 1937 r.

Wzrost dochodów zwyczajnych dotyczy wpływów z przedsięwzięć własnych i koncesjonowanych oraz subwencji i podatków.

Przedkładam również budżet nadzwyczajny zarządu miejskiego w Łodzi na r. a. 1937-38, zamknięty się w wydatkach sumą zł. 12.010.194 oraz w dochodach sumą zł. 11.316.363.

Wydatki nadzwyczajne należy podzielić na dwie części: pierwsza to roboty inwestycyjne dla zatrudnienia bezrobotnych, druga — to normalne wydatki nadzwyczajne miasta.

Roboty sezonowe są w pełnym toku. Zatrudniamy już około 4.000 robotników przy zastosowaniu 5-dniowego tygodnia roboczego.

Sumy kosztorysowe tych robót są następujące:

budowa wodociągów, kanalizacji i regulacja rzek 6.217.960 zł., roboty plantacyjne 500.000 zł., roboty drogowe 2.500.000 złotych. Razem 9.217.960 zł.

Na prowadzenie tych robót Fundusz Pracy przyznał zarządowi miejskiemu w Łodzi zł. 5.585.000, brak więc do pokrycia wydatków sumy 3.632.960 złotych.

Poza tym budżet nadzwyczajny przewiduje wydatki, związane z polityką terenową miasta, budową gmachów szkolnych, budową gmachów opieki społecznej, budową studzien, z kapitalnym remontem gmachów miejskich itp. Koszt tych inwestycji sięga sumy 2.792.234 zł.

Pokrycie, jakie miasto posiada na ten cel z budżetu wynosi zł. 909.032, a więc i tutaj notujemy niedobór w wysokości zł. 1.883.202, co łącznie z niedoborem na robotach sezonowych stanowi sumę zł. 5.516.162.

Daleko posunięte starania umożliwiają miastu otrzymanie pożyczki od „Societe de Trac-

tion et d'Electricite“, Bruxelles w wysokości zł. 3.500.000. — Realizacja tej pożyczki wymaga jedynie aprobaty ministerstwa skarbu.

W ten sposób WYKONANIE CAŁKOWITEGO PROGRAMU BUDŻETU NADZWYCZAJNEGO WYMAGAĆ BĘDZIE JESZCZE KREDYTU W SUMIE ZŁ. 2.016.162.

Ten stan rzeczy zmusza zarząd miejski do ponownego sta- rań w Funduszu Pracy o zwiększenie kredytów na roboty sezonowe.

Całość budżetu administracyjnego zarządu miejskiego w Łodzi na r. a. 1937-38 zamyka się więc łączną sumą zł. 36.945.649. Pozostałe budżety, a więc szpitale zakładów opiekuńczych i przedsiębiorstw komunalnych, traktuję jako załączniki do ogólnego budżetu administracyjnego zarządu miejskiego w Łodzi.

Na tym zakończę i poproszę o przekazanie budżetu zarządu miejskiego w Łodzi na r. a. 1937-38 komisji finansowo-budżetowej — do rozpatrzenia.

Wybory do komitetu rozbudowy

Wniosek o przekazanie uzupełnionego budżetu komisji finansowej został uchwalony jednomyślnie i bez dyskusji, po czym przystąpiono do wyboru 12 członków komitetu rozbudowy miasta i 4 członków oraz 4 zastępców do rady szkolnej miejskiej.

Po referacie dyr. Kalinowskiego i odczytaniu listy proponowanych przez radę przyboczną i zarząd miejski kandydatów, przystąpiono do głosowania.

Do komitetu rozbudowy miasta wybrano pp. Harasza, Grabowskiego, Walczaka, Tomczyka, Izydorezyka, Kopelucha, Bursego, Dobranca, mjr. Mirowskiego, Waszkiewicza, inż. Holecgrebera i Lubotyłowicza.

W skład rady szkolnej miejskiej weszli jako członkowie: pp. Dutkiewicz, Braun, Rybicka,

i Fiedler, jako zastępcy pp. Tomczyk, Harasz, Lorenc i Zaczek.

Z kolei radny Raabe zreferował sprawę otwarcia z dn. 1 października r. b. szpitala miejskiego pod nazwą „Publiczny szpital miejski pod wezwaniem św. Antoniego“.

Szpital ten stanie na miejsce szpitala św. Aleksandra i posiadać będzie obok oddziału dla wenerycznie chorych, wszystkie inne oddziały.

W dyskusji nad wnioskiem zabrał głos radny dr. Mogilnicki, który zainterpelował naczelnika wydziału zdrowotności p. Kempnera, co zarząd miejski ma zamiar uczynić z długoletnim i zasłużonym lekarzem naczelnym szpitala św. Aleksandra, dr. Sonenbergiem. Naczelnik Kempner wyjaśnił w odpowiedzi, że dr. Sonenberg w uznaniu jego zasług, mimo, iż przekroczył już prekluzyjny wiek, zostanie zamianowany ordynatorem oddziału dla wenerycznie chorych, liczącego ponad 50 łóżek.

Wniosek, zarówno jak następne, referowane przez r. Malinowskiego, a dotyczące zaciągnięcia pożyczek z Funduszu Pracy w postaci klinkieru na sumę 100 tys. zł., z tej samej instytucji na rozszerzenie robót inwestycyjnych 800 tys. złotych i na prowadzenie tych robót 1.000.000 zł. oraz z KKO krótkoterminowej pożyczki w wysokości pół miliona złotych, zostały przez radę uchwalone bez dyskusji.

Po uchwaleniu wniosków komisji dla spraw ogólnych, dotyczących wprowadzenia przepięsów policyjno - budowlanych na terenie Łodzi, odczytana została interpelacja radnego dr. Mogilnickiego, treści następującej:

„Rada przyboczna zwraca się do pana prezydenta miasta z prośbą o natychmiastową energiczną interwencję w zarządzie kolei państwowych w sprawie szybkiego wykończenia wiaduktu pomiędzy ulicami Tramwajową i Wysoką.

Roboty przy tym wiadukcie trwają już trzy lata. Zarząd miejski wyłożył na ten cel potrzebne fundusze, a praca nad wiaduktem prawie, że się nie posuwała. Powoduje to ogromne straty materialne i pociąga zbytek niewygody dla obywateli Łodzi, którzy mają tylko dwie bardzo obciążone drogi pomiędzy ulicami Rokicińską i Główną, a ul. Narutowicza (Zagajnikowa, Kilińskiego)“.

W uzasadnieniu swej interpelacji, radny dr. Mogilnicki poruszył również kwestię komunikacji z Pabianicami, wskazując, że obie szosy, łączące to miasto z Łodzią, są w obecnej chwili zamknięte.

W odpowiedzi na interpelację, prez. Kozłowski obiecał, że zarząd zajmie się poruszoną sprawą przez wnioskodawcę sprawami.

Na tym posiedzeniu zostało zakończone.

Oberwanie się chmury na Anglią

wywołało w szeregu miast powódzie, które uniemożliwiły wogóle wszelką komunikację.

Kto wygrał na loterii?

TABELA NIEURZĘDOWA (BEZ GWARANCJI)

W czwartym dniu ciągnięcia loterii wylosowane zostały następujące numery:

- 100.000 zł. — 165681.
- 15.000 zł. — 107445.
- 5.000 zł.: 136 16821 37944.
- 2.000 zł.: 2324 70576 117049 121497 154778 156133.
- 1.000 zł.: 5391 18332 161141 182274.
- 500 zł.: 8510 14887 25634 31982 88554 161336 163808 165471 168008 174807.
- 400 zł.: 1254 22272 25901 35393 47283 77528 103100 103665 117118 153601 160491 170939 172151 175768 175838 189912 194833.
- 300 zł.: 15489 17547 21394 45781 61663 83982 96321 101517 111408 119163 123980 129181 153032 161701 185663.
- 250 zł.: 3392 9882 19408 27782 25122 30127 38384 41563 43321 45972 52986 55284 64614 73459 87740 101264 101596 116053 119545 132270 132723 138692 139279 141086 141195 145188 147608 151399 153737 155253 155408 157367 158151 159123 162221 154077 184608.

Wygrane po 50 zł., z literą s po 200 zł.

- 142 320 72s 89s 58s 1324 498 2049s 435s 616 704 80s 2 3163 83 344s 496 812 4073 242s 407s 644 800 966 5250 361s 487s 543s 6322s 409 695s 870 76s 7338s 456 950s 59 8147 317s 745 89s 9433s 543 67s 611s 63 996s 97s
- 10172 364s 91s 11430s 634 12724s 835s 954s 14071 234s 516 790s 8 2 28s 984 15258 403s 558s 91s 16067s 118s 35s 278 522 831s 910s 17242s 91s 427 18070s 92 200 563s 704s 824s 19076 94s 117s 640s 809s 67 936s.
- 20058s 394 456s 614s 942s 21014s 152s 246s 387s 939 22486 23366s 67 512 24196 415s 621 25262s 585s 26005s 580 27080s 320s 592s 28149s 736s 29347 425s 506s 719s.
- 30192 453s 71s 684s 799s 851 31049s 103s 33s 565 84 862s 939 32151 206 302 556s 83727s 34026 131 488 616s 70 751s 69s 853s 66 35520s 82 735s 964 36170 250 68s 826s 37145s 479s 733 917 38336 508s 44 704s 933 39074s 549
- 40133 82s 296s 547 855s 92s 969s 88s 41470s 717s 77 42054s 414 511 43193s 321s 548 820s 44254s 552s 720s 45306s 22 412s 972 46755 47096 217s 95 327s 41s 699s 744s 48059 412s 520 696 900s 83 49206 873 985s.
- 50070s 292s 431s 17 787s 831s 72s 985s 51026s 47 365s 52204 326s 40s 83s 27s 53022s 111s 685s 719 21s 868 54311 123s 630s 795 866s 55449 58s 91s 585 124s 56661 87s 733 908s 57251 77s 87 374 406 695 58001 3 102s 551s 59145s 497s 543 50 611s 51 65s 739s 816
- 60085 172s 784 845 61043 207 308 82105 555s 62s 635s 765 852 63040 630 69 763 933s 64116 562 65061s 271s 606059 237s 49 359s 410s 644 961s 67168s 362 459s 583s 675 68092s 190s 206s 584s 889s 69056 115s 333 82 674s 895s
- 70214s 812 71204s 71 574 836 984 72029s 30s 193s 298s 305 750s 942 73114 403 74135s 249 430 75044 175 252 354s

- 603 61s 93s 823s 76402 72s 81s 813s 72723s 834s 73 78031s 145s 218 411s 717s 91 818s 79053 141 244s 459 921s 73s
- 80015s 359s 447 768s 812 43s 81028s 130 251 73s 615s 920s 82258s 831 90s 83055s 218s 24 37s 471 930 84581s 737s 85276 359s 64 525s 727 471 930 84581s 737s 85276 359s 64 525s 727 86249 528s 689s 767 74s 903s 87068 300 589s 610 82 811 998s 88072s 219s 919 89092s 395 469.
- 90483s 609 723 947s 91105s 728s 809s 961 92676 726 851 93150 377 758 94064s 124 50 572s 727s 95275 476s 91s 916s 96217 71s 333s 4s 541s 751 97012 317 577 911 19s 98124 326 35 450s 624 99018s 94s 144s 407 961
- 100116s 23s 88s 242 551s 808s 101010

- 367 658s 784 873 96s 149011s 655s 70 711s
- 150088s 415s 882s 909 50s 151212 376s 727s 80 801 152015s 351s 416 690 153203 388s 607s 872s 154121 8s 298s 609s 719s 958 155054 351 56 606s 18s 156204 341s 741s 157507 713 810s 948s 158125 877s 80s 159165 206 43s 74 388 452
- 160165 161309 14 162328 50s 673 163091s 312 520 85s 772s 164468 547s 165076 635 702s 16 939 166034s 298 456s 666s 967 167390 566 867 168072s 418s 699s 875s 999 169085 213 988s 986s
- 170118 268s 340s 648 819s 944s 171238 355s 642 745s 811s 172648s 752s 853s 173059s 386 663s 66s 9s 174264s 533s 96 700s 175139s 862 176178s 218s

- 159219 1881508 189744.
- 400 zł.: 6968 21743 24523 24557 73817 84041 88837 95890 108693 111250 116905 129424 131566 144660 159966.
- 300 zł.: 23962 26762 59385 70661 119368 142224 145079 148910 176686.
- 250 zł.: 8554 8675 16584 16743 19903 21015 19187 31795 32744 34502 41281 45500 62196 63973 65678 73864 76361 113322 118852 123465 123968 133301 134839 137557 144437 144986 151715 164512 174489 178636 170233

- 170455 844 171396s 541 172035s 420 42s 173463 174853s 175375 176025s 85s 420 725 177952 178126s 95 179499 667 995
- 180058 225s 312 456 63 181347 69s 99 428s 182140 371s 407s 534s 183048s 80s 184111s 185245s 186219s 187141s 421s 188786 189338s
- 190228s 828 191425 915 98s 192409s 615 50 193056 194494s 805s 30s 987s

CIĄNIENIE TRZECIE

Wygrane po zł. 50 z literą s po 20 zł.

- 1041s 425s 500s 525s 1192 548 662 909s 54s 55s 2069s 255 494s 3906s 43s 4249 449s 672s 962s 6059s 916s 7645s 8951s 9280 333 494s 560 941s 90s 10104 409s 672s 883s 11523 996s 12610 13876 15230 773s 98s 829s 16079s 165 612 17083s 913s 19292s 382s 526 669 903
- 20852s 21041s 509 670 22819s 23258 914 24887 25029s 302 515s 790s 26220s 426 938 27046 521s 28086 603s 768s 811s 992 29317s 78s 558
- 30180s 317 31247 430s 696s 781s 32148 547s 52s 986 33107s 293s 653s 843s 34209s 630s 891 979s 83s 35541s 818 36356 94 620 940s 37032 175s 90 210s 907 30s 38322 39521
- 40302 572s 687 711 41864s 951 42314s 615s 711 43243s 73 505 44501 45476s 95 46038s 222 783s 47041 73 77 195s 882s 48494s 49502s
- 50015s 19 402s 51619s 52015s 210s 53843 56448s 666 57016s 279s 475s 58218 348 58 579 747s 978 99 59074s 581s 740
- 60101 243 475s 691s 61365s 508s 671s 62843 928s 63250s 444s 973 64102s 575s 65653 6 66037s 166s 338 67539 795s 68927 69002 184 419s 65s 669 902
- 70150s 661 757s 832 71154 72287s 394s 653s 73480 538s 650s 741 49s 74594s 633 75646 906 76318s 796 77000 025 931 78369 826 93 79534s
- 804403s 589s 81202s 625s 82073 267 370 497s 567 629 843 972 83372s 947 84279 535
- 85249s 454s 86145 339 413 15 500 87409s 558 742s 88246s 954s
- 90317s 91450 763s 92832s 67 93304 526s 94159s 761 95176 440s 575 97278 98679 99050s 101s 870
- 100238 101120s 874s 102097s 580s 704s 984s 103347s 709 104304 447 106004 172 294s 688 107377s 108290s 481 941 109203s 422
- 110108 411 783s 957s 111393 734s 91 112535 955s 113500 598 99 780s 876s 903s 114304 45 451s 115620 45s 116252s 450s 699 117178s 118221s 302 803 11 985s 119055 464 704s 851
- 120185s 728s 121305 52s 940s 122059s 581s 629 123162s 366 80 521 124162s 88s 305 440 625 824 127053s 533s 78s 128068s 762 805 129605
- 130236 455 562 131667 132065 495s 711s 93 133614 781s 134007s 53 136301 533 137817s 37 139684
- 140741s 142023s 143797s 879 144139s 449s 838s 145155 984 146411s 599 958s 149073s
- 150045 172 765s 151456 152283s 349 153467s 154494 550s 155625 929s 156112s 35 157080s 298s 158136s 159303s 10s 741s
- 160051 79s 842 16147s 648 163934 164703s 165839s 54s 166146 269s 167600 168837s 960s 169183s 265s 446 641 706 960s
- 170003s 464 171907 172672s 173480 921s 61s 174139 301 175953s 176220s 451 525 72s 178235 826 179323 503s 180643s 332s 181383s 580s 182565s 183202 629 184129s 31s 185096 870s 853s 186556 675s 187160 188019s 882s 189539s 849s
- 190546s 197947 192314s 193111 81s 194101 17s 883

Wolanow stale wzbogaca!

- Wielkie wygrane 3 kl. 39 lot.
- zł. 50.000** na Nr. 82409
- zł. 20.000** na Nr. 95648
- zł. 15.000** na Nr. 107445
- zł. 10.000** na Nr. 110255

WOLANOWA

- 224s 32s 596 102285 960s 103065 78s 555s 819 923s 104017s 29 390 926 105057s 85 339 450s 542s 106137s 46 87s 531s 107849s 715s 801 108155s 427s 33s 535 837s 74 928s 39 109176 225 58 409 591 654s 955 69s
- 110014s 35s 191s 218 45 556s 762 111223 402s 668s 112002 86 371 861s 913s 93s 113086 223s 379s 776 833 91s 114342 71s 496s 585 691 863 951s 115223s 88 321 40s 737 116253s 64s 569s 731s 998s 117239s 632 802s 64 118149s 59s 390 642s 851s 67 86s 119196 252s 375 510s 650 839 949
- 120359s 524 121207 800 55 122017 30s 518s 29s 35s 9 62 609s 123333s 7 47 124261s 326s 703 52s 125157 606 126039s 43s 224s 424s 34 846s 127169s 214 508 639s 128002 99s 148s 348s 614 992s 129132 513s 609 746s
- 130477s 131374 609 739s 842 132284s 461s 993 133025s 46s 75 101 313s 63 822 960s 134005s 113s 325 736s 899s 135036 240 1s 67 556 631s 136288 355 76 430s 72 523 137033s 426s 90s 138381s 493s 716 841 924s 99s 139255s 390s 642 816s.
- 140070 201s 640s 141245s 142000 101 99s 918 24s 143177s 93 682s 970 144125s 28 80s 86 132 145702s 18 60s 14676s 353s 789s 147090 674s 77s 148069 189 71s 976 177942s 178017 299 379s 637 76 731s 179014s 436 795 832
- 180055s 187 121213s 451s 182030 43s 198 417s 686s 733s 183254s 420s 562 98 184009s 116s 285s 385s 534 779s 185309 41 628s 749 186013s 120 43s 51 809s 949s 187384 453 577s 802s 188018 27 532s 641 895s 968s 189270s 308s 712s 86s 964
- 190312 611s 27s 752 9s 78s 800 191047s 101s 274 730s 879 906 192519 53s 666 798s 950s 84 193113 50 262s 330s 194128s 364s 588s 954s

CIĄNIENIE DRUGIE

- Stała dzienna wygrana 20000 zł. — 95648.
- 50.000 zł. — 82409.
- 15.000 zł. — 35930.
- 10.000 zł.: 93757 96502 133076 145577.
- 2.000 zł.: 62603 69567 78981 163741 186192.
- 1.000 zł.: 51713 711100 140345 142246 155309.
- 500 zł.: 48721 59939 69513 88078 116269 141527 147062

Teatr, muzyka i radio

TEATR SCALA
Dziś i w piątek „Glückel Hameln”, w czwartek ostatnie popularne przedstawienie sztuki Wł. Fodora „Tajemnica lekarska”.

TEATR LETNI
Wielki sukces osiągnęła rewia p. t. „Cabarettissimo”.
Początek przedstawień w teatrze Letnim o 8-iej i 10-iej wiecz. Kasa czynna od godz. 5-iej pop.

SZÓKE SZAKAL W ŁODZI
Już w najbliższą sobotę, niedzielę i poniedziałek wystąpi 3 razy w teatrze Polskim słynny komik sceny i ekranu Szóke Szakal na czele doborowego zespołu artystów wiedeńskiego teatru „Scala”.
W sobotę, o godz. 8.45 dane będą pełne werwy i humoru dwie jednoaktówki: 1) Albert VIII, 2) Kwartet smyczkowy.

delsohna.
16.45 Jan Karol Chodkiewicz
17.00 Lekkie piosenki i melodie
17.50 Jak budujemy statek — pogadanka
18.00 Chwila biura studiów
18.10 Koncert w wyk. orkiestry symfonicznej
18.50 Pogadanka aktualna
19.00 Utwory na flet (płyty)
19.10 „Ziemia obiecana w świetle źródeł” — felieton
19.20 Recital skrzypcowy Stefańskie go.
20.00 Kwartet wokalny „Dziarskie chłopcy” i zespół harmonistów
21.00 Koncert szopenowski w wykonaniu Małcużyńskiego.
21.45 „Dni powszednie państwa Kowalskich” — wybrany fragment z powieści mówionej
22.00 Muzyka taneczna
23.00 Muzyka taneczna z płyt

PARYŻ (1648)
20.00 „Ariana” — opera Messagera.
SZTUTGART (523)
00.00 Trio na starożytnie instrumenty i Utwory na cembalo Buxtehude, Koncert na waltornie z orkiestrą Haydna.
BUKARESZT (365)
20.30 Recital fortepianowy (Koncert włoski P. cha, Utwory Szopena).
SOTTENS (443)
20.00 Kwintet smyczkowy C-moll Mozarta.
RZYM (423)
21.00 „Dzwony kornewilskie” — operetka Planquette’a.
MEDIOLAN (368)
21.30 Uwertura Korsakowa, Symfonia D-moll Francka, Wielki czwarteK w Sewilli i Triana Albeniza, Tango Sonzongo, „Sowizdrzał” R. Straussa

Dzisiejsze audycje

EKSPERYMENTALNY KONCERT
Nie dawno rozgłośnia łódzka nadała na wszystkie rozgłośnie polskie „Cztery pory roku” P. Czajkowskiego, prze prowadzając równocześnie eksperyment instrumentalny, który wypadł w mikrofonie zupełnie dobrze.
Obecnie Łódź przygotowała drugą podobną audycję, w czasie której nadane zostaną „Pieśni bez słów” — F. Mendelsohna. Eksperyment polegać tu będzie na powierzaniu poszczególnych fragmentów tego utworu poszczególnym instrumentom w różnych zestawieniach — co dać może nowe efekty mikrofonowe.
Audycja ta nadana będzie o godzinie 16.15 i wezmą w niej udział: kwartet smyczkowy konserwatorium H. Kijeńskiej, Tadeusz Waksman (cytra), Antoni Makowski (klarnet) i Jerzy Sulikowski (fortepian).

uwagę na tego młodego pianistę. O godzinie 21.00 usłyszą go radiosłuchacze, jako wykonawcę utworów Szopena.

„DZIARSKIE CHŁOPCY”
„Dziarskie chłopcy” — to nazwa kwartetu wokalnego, który wystąpi przed mikrofonem o godz. 20.00 i wykona prawdziwie dziarskie i ochoche piosenki o charakterze ludowym, opracowane przez Cz. Żelichowskiego. — W koncercie weźmie udział również zespół harmonistów P. Rybarskiego i T. Kowalskiego, który odegra skoczne tańce ludowe polskie. Będzie to więc audycja swojska i pogodna.

Dr. med. TREPMAN
specjalista chorób wenerycznych i skórnych, moczołciowych
Zawadzka 6, tel. 234-12
przyjmuje od 8-11 r. 2-4 i 6-9 w w Lecznicy „OMEGA”
Główna 9, od 4-6 wiecz.

Wyjeżdżając na urlop i na letnisko człowiek kulturalny nie zapomina o gazecie.
Sz. Prenumeratory zechcą zawiadomić administrację (Piotrkowska 70, tel. 222-22) naszego pisma o zmianie adresu, aby mogli bez przerwy otrzymywać nadal codziennie „GŁOS PORANNY”. Zmiana adresu bezpłatnie.

Jędrzejowska zaproszona do Australii

Z Melbourne donoszą do Londynu, że australijski zw. tenisowy chce umożliwić australijskim tenisistom rozegranie kilku spotkań z jedną z najlepszych raket Europę, postanowił zaprosić Jędrzejowską na tournée w końcu bież. roku. Jest to cenne wyróżnienie wice-mistrzyni Wimbledonu.

W kilku wierszach:

SOWIAK czuje się już na tyle dobrane, że trenuje i grać będzie w niedzielę w Kutnie. Sowiak grał już zresztą ub. niedzielę z Sokolem w Pabianicach przez połowę meczu i wypadł wcale dobrze.

W **NIEDZIELE** rozpoczynają się krajowe zawody lotnicze, do których zgłoszono 44 załogi na samolotach RWD-8, m. in. z Aeroklubu Łódzkiego, A. Wróblewskiego (szef zespołu) i E. Wróblewskiego, H. Egierskiego i J. Walińskiego, S. Leikiego i H. Morgenwega.

HAPOEL z Palestyny hawi już w Polsce i w przyszłym tygodniu spodziewany jest w Łodzi, w meczu piłkarskim z jedną z drużyn żydowskich.

TO NIE BYŁ REKORD! Sztafeta pań 4x100 mtr., która osiągnęła w Grudziądzu czas 51 sek. niesłusznie uznana została za rekordową. Rekord Polski wynosi bowiem 50.2 s.

CO SIĘ DZIEJE W LIDZE WATER POLOWEJ? Co tydzień i mecz nie dochodzi do skutku, a w tabeli dzieją się niemożliwe historie. Oto przykład: Hakoah mając 5 punktów straconych jest na pierwszym miejscu, a EKS, nie mający żadnej porażki — na drugim. EKS grał 3 mecze a Hakoah 6.

LOSOWANIE ZADECYDOWAŁO O DRUGIM MIEJSCU HEBDY I TŁOCZYŃSKIEGO W SOPOTACH. W poniedziałek miał się odbyć w Sopotach finał międzynarodowego turnieju tenisowego w grze podwójnej pań między parą polską Hebda — Tłoczyński i parą jugosłowiańską - niemiecką Kukulovic — Lund. Mecz ten przelożony z niedzieli znowu nie doszedł do skutku ze względu na całodzienną ulewę. Wobec tego organizatorzy postanowili przyznać pierwsze miejsce jednej z tych par drogą losowania. Losowanie wypadło niepomyślnie dla naszych tenisistów i mistrzostwo wschodu zdobyła para jugosłowiańska - niemiecka.

PODRÓŻ NIEMIECKICH TENISISTÓW DO KOŁA ŚWIATA. Dziś niemiecka reprezentacja tenisowa w składzie Luisa Horn, Gottfried von Cramm i Heinrich Henkel udala się w podróż dookoła świata. Kierownikiem ekspedycji będzie dr. Kleinschroth. Niemcy udają się przede wszystkim do Ameryki, a stamtąd wyjadą do Japonii i Australii. Niemcy mają się udać do Indii, a później po występie w Egipcie wrócić do kraju.

17 DRUŻYN NA OBOZIE JUNIORÓW W KOZIENICACH. W treningowym obozie piłkarskim dla juniorów w Kozienicach, który rozpoczął się w dniu 16 bm. bierze udział 17 drużyn a mianowicie Wisła i Cracovia z Krakowa, Warta i KPW z Poznania, Ruch, Naprzód (Lipiny) ze Śląska, Pogoń (Lwów), Polonia (Bydgoszcz, Revere (Stanisławów), Smigły (Wilno), PWTAT (Warszawa), Hasmona (Równe), Pogoń (Brześć), Widzew (Łódź), Czładzi K. S. (Czeladź), Unia (Lublin).

LIGOWY EKS gra w niedzielę w Kutnie, z reprezentacją miasta. Kutno bardzo podobało się w piłce nożnej, która pozostaje pod opieką exinternacjonalisty Henryka Reymana, b. zawodnika krakowskiej Wisły.

PREZC Z BEZPŁATNYMI BILETAMI Zarząd Polsk. Zw. Lekkoatletycznego uchwałił nie wydawać bezpłatnych biletów na imprezy lekkoatletyczne, a dla przykładu postanowiono, że nawet członkowie zarządu placą za bilety wejścia. Nie wiemy, czy w ślad za PZLA, pójdą inne związki państwowe i organizacje, ale stwierdzić musimy, że uchwała PZLA jest słuszna. Wytworzyła się bowiem u nas istna mania korzystania z bezpłatnych biletów. Organizatorzy muszą wysłać po kilkadziesiąt (400 i więcej) „zaproszeń” na imprezy sportowe do osób, których stać na kupno biletu kilku-złotowego. Podobno ma się ukazać rozporządzenie P. U. W. F. w sprawie nie wysyłania biletów bezpłatnych. Gdyby takie rozporządzenie ukazało się, organizatorzy imprez sportowych odczuli by ulgę. A wstawienie do budżetu działaczy sportowych (często już na „emerytalurze”) sumy kilku złotych na kulturę imprez sportowych, nie pozwoliłoby zrobić im różnicy. A więc prez. z bezpłatnymi biletami! Oczywiście nie ma reguł bez wyjątku. Pewna ilość biletów bezpłatnych musi być utrzymywana, ale nie idąca w setki.

Woźniakiewicz otrzymał wczoraj zwolnienie

Dalszych swych planów mistrz Polski nie zdradza

Zgodnie z naszymi przewidywaniami, mistrz Polski Woźniakiewicz otrzymał w dniu wczorajszym zwolnienie z IKP. — Wczoraj przed południem, zgłosił do kierownictwa sekcji i otrzymał zwolnienie bez kwestii, po czym pożegnał się z prezesem klubu p. dyr. Wolezyńskim.

Planów swych Woźniakiewicz w dalszym ciągu nie zdradza. Jedno jest pewne, że do Geyera nie przystąpi, a tym samym

W **ŁODZI NIE POZOSTANIE.** Ze względów zasadniczych, powrót jego do macierzystego klubu byłby — jak nas informują w Geyerze — zamknięty.

Z różnych okoliczności należy się domyślać, że decyzja, do jakiego klubu Woźniakiewicz przystąpi, nie zapadnie wcześniej, jak za kilka tygodni, a w każdym bądź razie nie przed wyjazdem reprezentacji Łodzi na tournée do Niemiec. M. in. informują nas w ŁOZB, że Woźniakiewicz napewno do Niemiec pojedzie. Sądzi więc z tego wolno, że do tej pory pozostanie on jeszcze zawodnikiem okręgu

Łódzkiego, choć bez przydziału klubowego.

Jak się w ostatniej chwili do

Woźniakiewicz

wiadujemy, Woźniakiewicz bawił wczoraj w Warszawie i miał podpisać zgłoszenie do Warszawianki.

Na wczorajszym posiedzeniu zarządu ŁOZB załatwiano aktualne sprawy bieżące, a więc wyjazd do Niemiec i dalsze plany spotkań reprezentacyjnych.

Kapitan związkowy referował sprawę:

SKŁAD NA NIEMCY

i w jego koncepcji wyglądać on ma następująco: w wadze muszej **USIELSKI (G)**, w kogucie — **WOJCIECHOWSKI I. (G)** wzgl. **CELMER (Wima)**, w piórkowej — **AUGUSTOWICZ (G)** wzgl. **BARTNIAK (IKP)**, w lekkiej — **WOŹNIAKIEWICZ (bez przydziału)** i rezerwowi **MIKOŁAJCZYK (G)**, w półśredniej — **BARTOSIAK (Zjedn.)** i rezerwowi **OSTROWSKI (G)**, w średniej — **CHMIELEWSKI (IKP)**, w półciężkiej — **PISARSKI (G)** i ciężkiej — **PIETRZAK (IKP)**. W wadze koguciej i piórkowej, decyzja ma zapadnąć po czwartkowych zawodach eliminacyjnych, które odbędą się w ramach międzyklubowego meczu koub. zespołów IKP — Sokół.

Skład ten jest bez zastrzeżeń najsilniejszy, na jaki może się

Łódź zdobyć, choć z góry trzeba **SKWITOWAĆ Z PUNKTÓW** w niektórych kategoriach. Mucha i Kogut międzynarodowo przedstawiają się nienajlepiej, choć z pewnością ambicji im nie zabraknie. Dalej Pietrzak w kategorii ciężkiej niema widoków na powodzenie; jest za lekki.

Zawczasie dziś na analizie składu i szans, ale jedno pytanie się nasuwa: czy Mikołajczyk i Ostrowski, przewidziani jako rezerwowi mają również jechać z drużyną? Wydaje się nam, że dwóch rezerwowych należy przydzielić do tych kategorii, gdzie jest obawa, że zawodnicy nie wytrzymają ciężaru trzech spotkań, a nie tam, gdzie nie ma tych obaw. Rezerwowi powinni jechać w pierwszych dwóch wagaach, ewent. w ciężkiej.

Wyjazd do Niemiec nastąpi 15 września. Kierownikiem ekspedycji będzie prezes Kordasz, sekundantem Józef Meyer.

W sprawie programu spotkań reprezentacyjnych, to zgodzono się wczoraj na

MECZ ZE ŚLĄSKIEM w Katowicach w październiku. Na propozycję Śl. OZB rozegrana meczu w sobotę, 2 października, wysunięto kontrpropozycję — dzień następny, niedzielę.

W sprawie meczu z Lwowem w październiku, we Lwowie zaproszenie w zasadzie przyjęto, lecz bez zobowiązania co do składu drużyny Łódzkiej, a termin będzie dopiero później ustalony, w każdym bądź razie nie październikowy.

Jednocześnie wpłynęła oferta lwowska, odnośnie wspólnego sprowadzenia drużyny rumuńskiej, która przedstawia się jako

REPREZENTACJA BUKARESZTU.

ŁOZB w zasadzie wyraził zgodę na ten mecz, nie zna jednak warunków, tak, że w tej chwili sprawa ta wogóle nie jest jeszcze aktualną. Godzi się wspomnieć, że z tej samej oferty Warszawa nie skorzystała i nam się wydaje, że ŁOZB przede wszystkim powinien się zorientować co do wartości drużyny, bo jeżeli jest wysoka, to i warunki lepsze można jej dać, jeżeli zaś niska, to nawet za tanie pieniądze nie warto będzie sprowadzać.

Dla zorientowania się w klasie rumunów, podajemy tegorocznych ich reprezentantów państwowych: **RADAN, OSCA, GAS PAR, JACOB, BANCESCU, GHEORGHIU, PETRE.**

Już raz mieliśmy do zanotowania przykre rozczarowanie z bokserami rumuńskimi, ostrożność więc nie zawadzi.

Sensacyjny mecz bokserki **CHMIELEWSKI — PISARSKI** we wrześniu nie odbędzie się. Jak donosiliśmy, ma on być atrakcją spotkania międzyklubowego IKP — Geyer, do którego obie ósemki chcą być najsilniejszą przygotowane. Mecz IKP — Geyer, a więc i spotkanie Chmielewski — Pisarski odbędzie się w myśl świeżych informacji dopiero w październiku.

W czwartek decyzja w sprawie p. Artura Thiego

Komisja specjalna Polskiego Związku Kolarskiego ukończyła po 2 latach dochodzenie w sprawie p. Artura Thiego, któremu w swoim czasie prezes P. Z. K. zarzucił, że działał na szkodę sportu polskiego. Decyzja w tej sprawie zapadnie w czwartek, po posiedzeniu zarządu.

Tommy Farr -- nadzieja Europy

Od pucybuta do pretendenta do tytułu mistrza świata

Joe Louis

Tommy Farr

Nazwisko Tommy Farra zawitało na szpalty gazet tak nagle i tak szybko zdobyło sobie na nich osobliwą pozycję, że do dnia dzisiejszego czytany je z niedowierzaniem. Jeszcze przed niewiele miesiącami nikt nie słyszał o Tommy Farze a dziś — proszę — Farr jest sztabowym pretendencem do korony mistrza świata wszech wag. Ta

ZAWROTNA KARIERA

jest już rekordem sama w sobie i wystarcza, by skupić uwagę na osobie jej właściciela.

Nie przesadzimy, charakteryzując cały okres w życiu Farra, jako przedzający ową młodą sławę, jako niesłychanie ciężkie i zgoła bezradne borykanie się z przeciwnościami żywymi. Gdyby nie odrobina szczęścia, byłby Farr do dzisiejszego dnia jednym z milion „szarych ludzi” i pozostałby nim zapewne do końca życia.

Tommy Farr, dzisiejszy mistrz zawodowy świata, został sierotą w ósmym roku życia. Śmierć matki pozostawiła go na opiece losu, wraz z siedmiorgiem rodzeństwa. Początkowo chłopiec pracował w kopalni, już jednak w szesnastym roku życia odbywa się w nim jego przyszłe powołanie i Farr rzuca pracę. Zostaje bokserem jarmarcz-nym. W owym okresie Farr często **PRZYMIERA GŁODEM**

i z konieczności dorabia trochę grosza jako pucybut w hotelach.

Biedak — nie pocieszał się pewnie myślą, że w ten sposób zaczyna karierę wielu przyszłych milionerów.

Te uboczne zajęcia hotelowe spełniły jego najgorętsze pragnienia i bodaj po raz pierwszy w życiu Tommy mógł najeść się do syta.

Materiałne korzyści nie przykuły go na długo. Stara miłość nie rdzewieje. Osiemnastoletni tramp pakuje pewnego dnia swój dobytek w obszarpaną walizę i pełen różowych nadziei, z rękami w kieszeniach, gwizdząc beztroską piosenkę, wędruje do Londynu.

Czego szukał **OSIEMNASTOLETNI OPTYMISTA** w kamiennym mieście mgły? Farr szedł nieświadomie swemu przeznaczeniu naprzeciw. Idąc, wierzył, że uda mu się dostać do jakiejś szkoły bokserkiej, że znajdzie jakiegoś menażera, któremu się spodoba, który się nim zajmie.

Piękne plany, jak zwykle, rozbiły się o nieubłaganą rzeczywistość Londyn nie przyjął Farra z otwartymi ramionami. Długie tygodnie życia waga bandy, zdychanie z głodu, rzadko nocleg pod dachem. Pełen rozpacz, porzuca Farr nieludzkie miasto i ostatecznie obdarły, pozbawiony złudzeń, wraca w swe rodzinne strony, nie wyzbywając się jednak myśli o karierze bokserkiej.

Upór zwyciężył. Farr znów tuła

się po

JARMARCZNYCH RINGACH, ale tym razem, szczęście — tak zawsze od niego dalekie — uśmiecha się łaskawiej. Z braku innego przeciwnika, wyznaczają Farrą do walki z Jary Daley'em, mistrzem Walli w wadze średniej. Ku ogólnemu zdumieniu, nieznanego wólcęga wywalcza dobrze zasłużony remis. Odtąd nazwisko Farra zaczyna zdobywać rozgłos, sypią się wsząd propozycje. Przychodzi seria zwycięstw. Farr bije m. in. irlandzkiego mistrza O'Briena i kanadyjczyka Del Fontaine (straconego później za zabójstwo z zadróżki). Lista sukcesów Farra powiększa się wkrótce o nazwiska po konanych przez dwóch bokserów amerykańskich Longhrana (b. mistrza świata) i Bob Olina. Przychodzi głośna walka z Benny Foor-dem, nowe zwycięstwo i tytuł mistrza Anglii wagi ciężkiej.

FARR JEST JUŻ GWIAZDĄ. Zdobył tak błyskawicznie złote ostrogi w boksie — tego zaiste nikt przed Farrem nie dokazał.

Sypią się funty. Farr sięga coraz wyżej. Zwycięza b. mistrza świata, głośnego Maxa Baera, potem światowego niemca, Neusela. W tym samym Londynie, gdzie przeżył najbardziej gorzkie godziny życia, dostąpił teraz szczytów sławy.

O zawarciu przez Farra kontraktu ze Schmelingiem, donosiliśmy niedawno. Czytelnicy wiedzą zapewne, o pełnej intrygu, zupełnie niecodziennej licytacji, jaka rozpetęła się o osobę młodego mistrza Anglii. Ameryka nie chce dopuścić do spotkania Farr — Schmeling, nie chce oddać dobrowolnie intratnego tytułu mistrza świata w ręce Europy.

FARR WALCZY 26 B. M. Z LOUISEM.

Długie lata poniewierki nauczyły Farra batwochwalecznej czei dla pieniądza. W okresie tak wyjątkowym dla siebie szczęśliwym, zdecydował się młody anglik na drogę najkrótszą, choć może niezbyt geometryczną nie prostą. Nie zapominajmy też, że Farr ma przed oczami olśniewający miraż tytułu mistrza świata, cel swych najskrytszych marzeń. A taki blask musi wszak trochę oślepić...

Tajne rezerwy złota

Niemiecka gospodarka złotem oraz fakt istnienia „cichych” rezerw złota interesuje nie tylko państwa, które posiadają wierzycielności w Rzeszy, lecz w równym stopniu wszystkie państwa, pragnące dowiedzieć się w jakim celu Niemcy gromadzą to złoto.

Sprawą tą zajmuje się również „Neue Züricher Zeitung”, zastanawiając się nad tym, w jakim celu Niemcy gromadzą to złoto, nie zużywając go, ani na płacenie długów, ani na inwestycje w kraju, ani na import koniecznych surowców.

Według ostatniego wykazu, Reichsbank rozporządza zapasem złota wyrażającym się cyfrą 69 milionów RM. i ponad 6 milionów dewiz. W analogicznym czasie roku ub. rezerwy złota wynosiły 74 miliony, a przed dwoma laty 94 miliony, zaś zapasy dewiz wahały się między 5—8 milionów RM.

Angielska prasa na podstawie obliczeń doszła do wniosku, iż Niemcy muszą posiadać znacznie większe rezerwy złota, niż te, do których się przyznają. Oblicza je ona na 40 milionów funtów szt., co równa się sumie 500 milionów Rk.

„Berliner Tageblatt” polemizuje wprawdzie z twierdzeniami prasy angielskiej, nie mniej przyznaje, iż zapasy złota są większe, niż to jest oficjalnie wykazane. Pismo to twierdzi jednak, iż nie są to rezerwy w ścisłym tego słowa znaczeniu, lecz fundusz obrotowy, który jest niezbędny dla handlu zagranicznego. Nadwyżki, które zostają bowiem wygosparowane z eksportu, zamienia się na złoto, a to dlatego, że czołowe państwa manipulują swymi walutami, co może Niemcy narazić na straty kursowe. Ponieważ jednak jest to „złoty fundusz dyspozycyjny” nie może on figurować w wykazie Reichsbanku.

Według angielskich obliczeń pierwsze półrocze r. b. musiało przynieść Rzeszy 70 milionów RM. w złocie i srebrze. Niemcy jednak twierdzą, że ze statystyki handlowej i z nadwyżki bilansu płatniczego nie można wnioskować o rzeczywistych nadwyżkach, ponieważ niemiecki handel zagraniczny odbywa się przeważnie w drodze clearingu. Nadwyżki zaś z handlu z krajami, z którymi Niemcy nie mają clearingów, nie są znane. Pewne jest jednak, że w ten sposób również uzyskują pewne sumy. Jednak utrzymują oni, że statystyka importu i eksportu złota nie daje należytego obrazu rezerw złota, gdyż zawarte w tej statystyce ruchy złota odnoszą się przeważnie do zużywanego przez przemysł metalu.

Polemika ta jest tym o tyle interesująca, że dowiodła Niemcom utrzymanie tajnych rezerw złota i zmusiła ich do przyznania się do tego.

Nie mniej zjawia się dla wierzących pytanie, co się z tym złotem dzieje?

Brak surowców i środków żywnościowych jest w Rzeszy tak wielki, że część tych rezerw powinna być zużyta na zaspokojenie tych braków. Ponieważ jednak złoto nie zostaje zużyte na ten cel, jest rzeczą jasną, że chodzi o pewien „żelazny fundusz” na wypadek wojny. W żadnym jednak wypadku Niemcy nie mają zamiaru złotem tym zaspokoić pretensji zagranicznych wierzycieli.

Wl.

Rozwój przemysłu włókienniczego w Bułgarii

Liczba robotników zatrudnionych w przemyśle na terenie Bułgarii wyniosła na dzień 1 sierpnia r. b. 76.235 osób, wobec 70.190 na dzień 1 stycznia r. b. Z ogólnej ilości robotników przemysł włókienniczy zatrudnia 40 proc., w górnictwie pracuje 13 proc. robotników, zaś w fabrykach włókienniczych 11 proc.

Jak należy obliczać

wskaznik produkcji w przemyśle włókienniczym

Obliczany przez instytut badania koniunktur gospodarczych i cen wskaźnik produkcji przemysłowej winien być poddany krytycznej ocenie, gdyż sposób jego obliczenia nie daje żadnej gwarancji, iż charakteryzuje on rzeczywistość. Raczej skłonni jesteśmy uważać, iż wypacza on obraz kształtowania się produkcji przemysłowej w Polsce.

Wskaźnik ten mianowicie oparty jest w części (dla przemysłu przetwórczego) na liczbie przepracowanych robotniko - godzin. Otóż liczbą ta w żadnym wypadku nie może być miernikiem zmian w „wolumenie” produkcji przemysłu przetwórczego w Polsce, od r. 1928 do chwili obecnej. W międzyczasie bowiem weszły w życie zasadnicze zmiany w wydajności pracy, iż zmieniają one stosunek czasu pracy do wysokości produkcji.

Niewątpliwie podobne zjawisko występuje w Polsce dla całego przemysłu przetwórczego. Można przypuszczać, że przemysł ten pracuje oszczędniej, mniej zużywa pracy ludzkiej na jednostkę wytworu. Miara więc robotniko - godzin nie charakteryzuje rzeczywistej wysokości produkcji, która kształtuje się przypuszczalnie zn. wyżej.

Jednym jeszcze przykładem i to wziętym z samego przemysłu przetwórczego pragnę zilustrować swoje dowodzenie. Wskaźnik produkcji przemysłu włókienniczego, obliczony przez instytut badania koniunktur gospodarczych i cen a oparty na liczbie przepracowanych robotniko - godzin w tym przemyśle, wyniósł dla r. 1936 — 73 przy podstawie 1928 — 100. Oznaczałoby to, iż produkcja przemysłu włókienniczego w Polsce spadła aż o 27 proc. i wynosi 73 proc. tego co w roku 1928. Przeczą temu jednak inne dane, a mianowicie liczby przywozu surowca, przerabianego w przemyśle włókienniczym. W roku 1936 przywieziono do Polski 74,000 ton bawełny i odpadków z bawełny wobec 76,000 ton w r. 1928. Węlny i jej odpadki przywieziono w roku 1936 27,000 wobec 17,000 w r. 1928. Jedynie gotowej przędzy, która stanowi niewielką część przywozu, przywieziono 3,000 w r. 1936, wobec 7,000 w r. 1928.

Widzimy więc na tym przykładzie, iż przywóz surowca włókienniczego bawełny i wełny łącznie był znacznie wyższy w r. 1936 niż w r. 1928. Wobec tego, że surowiec ten stanowi główny przedmiot produkcji, trudno sobie wyobrazić, aby rzeczywista produkcja była mniej szą, niż w r. 1928. Tymczasem wskaźnik instytutu badania koniunktur gospodarczych i cen dla przemysłu włókienniczego dla r. 1936 wynosi 3 w stosunku do 100 w r. 1928, t. j. wykazuje zmniejszenie o 27 proc. Temu już trudno uwierzyć. Nie można przypuszczać, aby przemysłowcy w okresie ograniczeń przywozowych porobili większe zapasy surowca na skład; jest bardziej prawdopodobne, iż cały przywieziony surowiec został przetworzony. Ale wtedy ilościowo pro-

dukacja przemysłu włókienniczego musiała być wyższa niż w r. 1928, a nie niższa jak to mylnie ujmuje wskaźnik instytutu badania koniunktur gospodarczych i cen.

Możliwe jest także i to, że produkcja w r. 1936 rozpadła się na mniejsze zakłady, nieuchwytnie dla statystyki, ale wtedy instytut powinien podać swój wskaźnik krytycznej ocenie na podstawie innych materiałów, np. statystyki przywozu surowca włókienniczego, a nie mylnie informować szeroką publiczność.

Przypuszczalnie podobne zjawisko, co i w przemyśle włókienniczym występuje i w innych gałęziach wytwórczości. Nie rozporządzamy tutaj jednak krytycznym

narzędziem oceny, jakim są dane statystyki handlu zagranicznego, cytowane wyżej z Małego Rocznika Statystycznego — 1937 str. 158. Chcielibyśmy tylko podkreślić, iż w okresie 1928 — 1936 występowało zjawisko przechodzenia od produkcji wielko i średnio - przemysłowej do drobno - przemysłowej, nie ujmowanej statystyką miesięczną zatrudnienia. Wobec tego, liczby robotniko - godzin, zestawiane przez główny urząd statystyczny już i tego powodu nie mogą charakteryzować ogólnego wolumenu produkcji przemysłowej, gdyż odnoszą się tylko do wielkiego i średniego przemysłu, który w okresie lat kryzysu kurczył się na rzecz drobnego przemysłu.

„ARGOS” organizuje wycieczki:

na SYCYLIĘ — do Raju Europy

ze zwiedzeniem Wiednia, Rzymu, Wenecji, Florencji, Neapolu, Salzburga koleją, autokarami, statkami

23.IX. — 18.X. zł. 765.— (kolej - II kl., statek I - kl.)

do CARMEN-SYLVA 1.IX—16.IX zł. 245.—

do CARMEN-SYLVA i KONSTANTYNOPOLA 1.IX—18.IX zł. 370.—

do WARNY (z pobytem w Domu Polskim) 1.IX—30.IX zł. 440.—

do JUGOSŁAWII (autokarem) 2.IX—22.IX zł. 335.—

przez Autostrady ALPEJSKIE 2.IX—17.IX zł. 365.—

Stałe wycieczki 14-dniowe do PARYŻA zł. 225.—

Zapisy i informacje: **„ARGOS”**
Łódź, Piotrkowska 60 ::: tel. 107-86

Cena bawełny 12 centów za 1 funt
o ile farmerzy poddadzą się kontroli rządowej

WASZYNGTON, 17 sierpnia (Tel. wł.) —

Delegacja senatorów po wizycie, złożonej w Białym Domu, oświadczyła, że prezydent Roosevelt zgodził się na natychmiastowe udzielenie pożyczek bawełnianych tym farmerom, którzy zastosują się do programu kontroli nad nadwyżkami zapasów bawełny. Program ten wejdzie w życie w następnym sezonie, o ile kongres uchwali wspólną rezolucję w sprawie wprowadzenia ustawy o kontroli na początku następnej sesji.

Senator Bilbo twierdzi, że prezydent zgodził się na pożyczki, któreby w rezultacie ustaliły cenę bawełny na poziomie 12 centów za funt i składałyby się po

części z pożyczek na zbiory, a po części z subsydiów. Senator Bilbo uważa, że, jeżeli jako pożyczka na zbiory przyznanych będzie 10 centów, to rząd udzieli subsydium 2 centów. Odpowiadałoby to programowi pożyczkowemu z 1935 r. Również dano do zrozumienia, że subsydia będą wstrzymane, aż farmerzy zastosują się do programu kontrolnego.

Na skutek tego senator Bilbo natychmiast przedłożył odnośną rezolucję w senacie.

Papiery bez zmian

Na rynku walorów sytuacja nadal bez zmian. Obroty nadal dokonywane są normalnie przy tendencji stałej.

4 i pół proc. pożyczka wewnętrzna na 57 w placuui, 57,50 w żądaniu.

3 proc. pożyczka inwestycyjna I em. nadal po 69,50 kupno, 70 sprzedaż, II em. 68,25 w placuui, 68,75 w żądaniu

4 proc. prem. pożyczka dolarowa (dolarówka) również bez zmian 38,75 w placuui, 39,25 w oddawaniu.

4 proc. pożyczka konsolidacyjna: grubsze odcinki nadal po 58 kupno, 58,50 sprzedaż, drobne zaś 57,50 kupno, 58 sprzedaż.

4 i pół proc. listy ziemskie po kursie 56,75 w placuui, 57,25 w żądaniu.

5 proc. listy zastawne m. Warszawy z r. 1933 — 62,25 kupno, 62,50 sprzedaż.

5 proc. listy zastawne m. Łodzi — nowe 56 w placuui, 56,50 w żądaniu.

Na rynku akcyjnym również bez zmian. Akcjami Banku Polskiego nadal obracano po 105,50 kupno, 106,50 sprzedaż.

Ala Izbička

wykwalifikowana pielęgniarka z długoletnim doświadczeniem przyjmuje wszelkie zabiegi. DYŻURY. TEL. 246-36.

Koncesje japońskie w Kanadzie
Eksploatacja lasów przez przemysł sztuczno-jedwabny

Jeden z największych koncernów włókienniczych Japonii zakupił przed kilkunastu miesiącami olbrzymie koncesje leśne w Kanadzie. Tereny leśne w Kanadzie dostarczyć mają produkcji japońskiej jedwabiu sztucznego surowców w postaci celulozy, której Japonia posiada niedostateczne ilości.

Koncesja ta znajduje się w Briteish Kolumbia w północnej części wyspy Vancouver bezpośrednio na granicy Stanów Zjednoczonych. Nie podlega ona oczywiście zakazowi wywozu drzewa, który wyda-

łastnio rząd kanadyjski. Tereny leśne obejmują 24.000 akrów i zawierają 70 milionów metrów sześć. drzewa.

Koncern japoński, który zapłacił za koncesję przeszło pół miliona dolarów zamierza dokonywać wyrębu w granicach przeszło 3 i pół miliona mtr. sześć. drzewa, tak, iż tereny te wystarcząłyby na okres 20 lat. Zapotrzebowanie przemysłu japońskiego na celulozę pokryte zostanie w ten sposób w granicach 60 procent.

Rynek pieniężny

Urzędowa cedula giełdy warszawskiej

Na wczorajszym zebraniu giełdy walutowo - dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była utrzymana przy obrotach niewielkich. Notowano: Amsterdam 292, Bruksela 89,20, Londyn 26,38, Mediolan 27,85, Nowy Jork 5,29,13, Nowy Jork — kabel 5,29,28, Oslo 132,55, Paryż 19,87, Praga 18,44, Sztokholm 36, Zurych 121,60. Bank Polski płacił: za dolary amerykańskie 5,27, kanadyjskie 5,26,50 floreny holenderskie 291, franki francuskie 19,80, szwajcarskie 121,10, belgi 88,95, funty angielskie 26,29, palestyńskie 26,05 guldeny gdańskie 99,80, korony czeskie 15,80, duńskie 117,20, norweskie 131,90, szwedzkie 135,85, liry włoskie 23,60, szylingi austr. 98,50, marki fińskie 11,20, niemieckie 134 srebrne 146.

AKCJE.

Dla akcji tendencja była bardzo mocna, a zwłaszcza dla akcji Banku Polskiego. Obroty były ograniczone przy braku materiału, który był w poszukiwaniu. Notowano: Bank Polski 106, Węgiel 24, Modrzejów 8,75, Haberbusch 39,50. Transakcje drobne: Zieloniewski 32, Żyrardów 61,50, Cukrownia „Dobre” 60, za Starachowice żądano 32, a za Cukier chciano płacić 24.

PAPIERY PROCENTOWE.

Dla papierów procentowych tendencja była mocna przy większych obrotach 4 i pół proc. pożyczka wewnętrzna Notowano: 3 proc. inwest. I em. 69,50 — 69,75 seria 84, II em. 68,50, 4 proc. dolarowa 39, 4 proc. konsolidacyjna 58 — 58,25, 4 i pół proc. pożycz. wewn. 57 — 57,25, 4 i pół proc. ziemskie 37, 5 proc. Warszawy nowe 62,25 — 62,50, 5 proc. obligacje W-wy VI em. 59, 6 proc. oblig. W-wy VII em. 63,50.

GIEŁDA ŁÓDZKA

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano:

transakcje sprzedaż kupno

Dolarówka	39.25	
Inwestyc. I em.	70.00	
Inwestyc. II em.	69.25	
Wewnętrzna	57.25	57.00
Bank Polski	107.50	107.00
Konsolidacyjna dr.	58.25	58.00
5 proc. seria X	56.50	56.00
Tendencja utrzymana.		

GIEŁDA ZBOŻOWA

Pszenica	31.50	—	31.75
Mąka pszenna 30%	48.00	—	49.00
Mąka pszenna 50%	45.50	—	46.50
Mąka pszenna 65%	43.50	—	44.50
Mąka pszen. II gat. 30 — 65%	39.00	—	40.00
Mąka pszen. II gat. A 50 — 65%	36.50	—	37.50
Mąka pszen. III gat. 65 — 70%	34.50	—	35.50
Mąka razowa 95%	36.50	—	37.50
Victoria	28.00	—	32.00
Ziemiaki	6.50	—	7.00
Reszta notowań bez zmiany. Tendencja ogólna spokojna.			

NOTOWANIA BAWELNY

NOWY JORK, zamknięcie z 16. 8. październik 10.32, grudzień 10.26, styczeń 10.29, marzec 10.36, maj 10.41, lipiec 10.45. Otwarcie z dn. 17. 8. październik 10.33, grudzień 10.27, styczeń 10.31, marzec 10.37, maj 10.44, lipiec 10.46. ALEKSANDRIA, zamknięcie z 17. 8. Sakellariadis: listopad 16.60, styczeń 16.56, marzec 16.51. Ashmouni: sierpień 12.94, październik 12.18, grudzień 12.20, luty 12.31, kwiecień 12.42, czerwiec 12.48.

Eksport bawełny z Brazylii

W lipcu r. b. eksport bawełny brazylijskiej przewyższył po raz pierwszy w historii gospodarczej tego kraju eksport kawy. Wywóz bawełny w ciągu tego miesiąca wyniósł 36.8 procent okólnego eksportu.

SZKOŁY

Towarzystwa Szkół Żydowskich w Łodzi
(z pełnymi prawami Szkół Państwowych)

I Męska Szkoła Powszechna
I Gimnazjum Męskie
Liceum Matematyczno-Fizyczne (kat. A.)
MAGISTRACKA 21, tel. 134-11.

II Męska Szkoła Powszechna
II Gimnazjum Męskie
Liceum Humanistyczne (kat. A.)
MAGISTRACKA 22, tel. 134-12.

Żeńska Szkoła Powszechna
Gimnazjum Żeńskie
Liceum Humanistyczne i Przyrodnicze (kat. A.)
PIRAMOWICZA 6, tel. 127-95.

Podania nowostępujących przyjmują i informacji udzielają kancelarie powyższych szkół w godzinach urzędowych przed południem.

Doktor Medycyny

Gustaw Kohn

specjalista

chorób kobiecych i akuszerii

POWRÓCIŁ

ul. Piłsudskiego 51, tel. 170-03
Przyjmuje 8-10 i 4-8 w.

LECZNICA

ze stałymi łóżkami
DLA CHORYCH NA

uszy, nos, gardło
i drogi oddechowe

Gabinet Rentgena
dla prześwietleń i zdjęć

Piotrkowska 67, tel. 127-81
Pr. — 2 p. 5-8 w. przyjm. Dr. Z. Rakowski
Wezwania na miasto.

Dr. med. Włodzimierz

Zadziewicz

STOMATOLOG

chor. i chirurgia jamy ustnej i zębów

Piotrkowska 164 tel. 125-26
przyjmuje od 3-7

Dr. med.

J. MARGOLIS

OKULISTA

Piotrkowska 113, tel. 165-17

POWRÓCIŁ

Godz. przyj. 12-2 i 5-7.

DOKTOR

KLINGER

spec. chor. seksualnych,
wenerycznych i skórnych
(włosów)

Andrzeja 2, tel. 132-28

Przyjmuje od 9-11 rano i od 6-8 w
W niedziele i święta od 10-12

Dr. St. Bibergal

specjalista chorób wenerycznych,
skórnych i seksualnych

Zawadzka 10, tel. 106-30

przyjmuje od 9-11 i od 5-8
w niedziele i święta od 9-1

Dr. med. HELLER

Spec. chorób wenerycznych, mo-
zopolowych i skórnych

Traugutta 8. Tel. 179-89

Przyjmuje od 8-11 i 4-8 wiecz.
w niedziele i święta od 10-1 pp.

Dr. med.

Dr. J. Nadel

AKUSZER-GINEKOLOG

POWRÓCIŁ

przyjmuje od 10-12 i od 4-8 w.

Andrzeja 4, tel. 228-92

Dr. med.

Z. Pinczewska

chor. kobiece

ul. Gdańska 28, I p. front

Tel. 108-01

wznowi przyjęcia I/IX 37 r.

godz. przyjęć 4-7

Dr. med.

A. Gibiański

choroby wewnętrzne
(spec. serca i płuc)

POWRÓCIŁ

Zachodnia 59a, tel. 133-81

Przyjmuje od 9-11 rano i od 4-6 w.

Wznowił przyjęcia

Dr. med.

D. Rosenzweig

Chor. dzieci

Piłsudskiego 72, tel. 128-74

ŚWIEŻOŚĆ CIAŁA-TO POWODZENIE
POWODZENIE OSIĄGNIĘSZ STOSUJĄC

PUDER
POTU **SUDORYN** Ap. Kowalski

Sprostowanie.

Niniejszym sprostuje się niedokładność jaka zakradła się do ogłoszenia T-wa Kred. m. Łodzi o licytacjach nieruchomości łódzkiej z dnia 15 bm. str. 11, mianowicie odnośnie nieruchomości nr. hip. 785 nazwisko wierzytelki winno brzmieć Bronsztejn, a nie Bronsztejn, jak mylnie wydrukowano.

Ogłoszenia drobne

Posady

POSZUKUJĘ akwizytorów do branży reklamowej. Zgłosić się 6-go Sierpnia 1, m. 15, między 11-1.

BUCHALTER, biuralista poszukiwany. Oferty składać pod „Inkaso” do administracji.

POSZUKIWANA osoba do rekonwalescencji za znajomością pielęgniarstwa Sienkiewicza 40, m. 21. Zostać można 10 — 12 i 3 — 5.

STARSA uczciwa kobieta poszukuje pracy w charakterze gospodyni u samotnego pana. Wiadomość u dozorcy, Legionów nr. 55.

Lokale

POSZUKUJĘ od zaraz pokoju z łazienką, wygod. ew. telef., z meblami lub bez, 1 lub 2 piętro w spokojnym domu. Oferty z ceną pod „Już”.

POKÓJ umeblowany w centrum miasta z wszelkimi wygodami, niekrepującym wejściem, tel. 233-23. Piotrkowska, centrum.

LOKALE handlowe natychmiast do wynajęcia Narutowicza 44, tel. 101-34.

1 — 2 POKOJE umeblowane ew. z używalnością kuchni w centrum miasta poszukiwane. Dzwonić: Tel. 179-60.

3 POKOJE i 4 pokoje z kuchnią, wygodami do wynajęcia. Wiadomość: ul. Sterlinga 9, u gospodarza.

Lecznica dla Psów

lek. wet. M. A. Relcha

Gdańska 117-a

(róg Zamenhofs) tel. 175-77

Czynna

Prof. Feliks Halpern

lekarze gry fortepianowej

Warunki przystępne.

AL. KOSCIUSZKI 53.

Różne

REMONTUJĄC mieszkania pamiętaj uszczelnić okna i drzwi systemem A. Frydensona. — Chroni latem od kurzu, zimą od wiatru. Ceny obecnie zniżone o 30 proc. Trwałość długoletnia. — Dzwonić 265-28.

ODŚWIEŻAM suchym chemicznym sposobem: sufity, ściany, tapety. Bez kurzu, szybko i tanio. 11 Listopada 75, m. 23. Tel. od 9-ej rano do 7 wiecz. 126-68. 241-13

CZYSZCZĘ sufity, ściany, tapety suchym chemicznym sposobem. Ceny niskie. Wiadomość: Samuel Wiatrak, sklep farb, Mała 2, róg 6-go Sierpnia, lub tel. 234-04.

W PONIEDZIAŁEK zgubiono złotą dewizkę do zegarka, zakończoną wisiorkiem z monogramem — pieczęcią. Oddać za wynagrodzeniem: Radwańska 25, m. 11.

SKRADZIONY weksel na zł. 70.— pl. dn. 25 września 1937 r. w Zduńskiej Woli z wystawienia Sz. K. Klajn na zlecenie T. Klajn, unieważnia I. S. Förster, Łódź, Południowa 42.

Kupno i sprzedaż.

DO SPRZEDANIA album rzadkich okazów w znaczków pocztowych po cenach przystępnych. Oferty sub. „P. W.” do administracji „Głosu”, Piotrkowska 70.

KUPIĘ natychmiast trzytamburową dransetę w nienagannym stanie. Oferty „B. B.” „Głos Poranny” Łódź. 635-3

KROSNA angielskie ciężko kłapowe 72 c. sprzedam. Wiadomość: tel. 178-64, między 1 — 3 pp.

OKAZYJNIE do sprzedania antyczna mahoniowa sekretera, antyczne biurko, szafka dębowa do książek i różne inne rzeczy. Do obejrzenia od 9 — 11 rano i od 3 — 5 po poł. Narutowicza Nr. 54, m. 15.

**OTO NAJLEPSZE
PIÓRO WIECZNE
ŚWIATA!**

Wszyscy prawie wytwórcy piór wiecznych usiłują naśladować Vacuumatic Parkera — pierwsze udoskonalone pióro z widocznym zapasem atramentu. Jest to dowodem, że jedynie to pióro może być brane pod uwagę przy kupnie. Vacuumatic nie posiada żadnych wad t.zw. piór bezworeczkowych.
● Zapas atramentu widoczny w całym zbiorniku, a nie tylko ostatnie krople w piórze.
● Usunięcie 14 zbytecznych części pozwoliło na zwiększenie zapasu atramentu o 102%, bez powiększenia pióra.
● Wyjątkowa stalówka ze złota platynowanego z precyzyjnym końcem pisze bez skazy.

Zł. 100.—, 80.—, 65.—, 55.—
A. J. OSTROWSKI S-cy, Łódź, Piotrkowska 55;
Warszawa, Marszałkowska 120.

**Parker
VACUMATIC**

Paszporty

indywidualne

do Włoch
Austrii
Czechosłowacji
Rumunii
Szwecji

Złatwia najszybciej

**Wagons - Lits // Cook,
Piotrkowska 68 i 6.**

Przetarg

Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi ogłasza przetarg na dostawę ziemniaków dla szpitala im. Prezydenta Rzeczypospolitej I. Mościckiego w Łodzi.
Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Administracyjno-Gospodarczym Ubezpieczalni, ulica Wólczańska Nr. 225, codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt, od godz. 9 do 13-ej.

Ubezpieczalnia Społeczna
w ŁODZI.

KINO TEATR
METRO
PRZEJAZD 2

Poc. o 4-6j

Potężny film sensacyjny
wg. EDGARA WALLACE'A

„ZAMEK TAJEMNIC”

Niesamowite przygody słynnego detektywa
Scotland Yardu „BULDOGA” DRUMMONDA
Nad program: Specjalny reportaż z pobytu Króla
Rumuńskiego Karola II w Polsce.

Ostatnie 2 dni

KINO TEATR
MIRAZ
11 LISTOPADA 16

Poc. o 4-6j

Dziś i dni następnych

Najpiękniejsza komedia śpiewno-muzyczna p. t.

Szampański Walc

W r. gł. Fred Mac Murray i Gladys Swarthout

oraz **„Noc w operze”**

w rol. gł. BRACIA MARX

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4,60, za odosłaniem — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.—, zagranicą — zł. 9.—

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia

za wiersz milimetry 1-szpaltowy (strona 5 szpalt): 1-sza strona 2 zł.; Reklamy tekstem redakcyjnym zł. 1,50; w tekście: z zastrzeżeniem miejsca 60 gr., bez zastrzeżenia miejsca 50 gr., nekrologi 40 gr. Zwyczajne (str. 10 szpalt) 12 gr. Drobne 15 gr. za wyraz, najmniejsze ogłoszenie zł. 1,20. Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50% drożej z szenia w dodatku niedzielnym „Rujwa” (str. 5 szp.) 1 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50% drożej firm zagr. 100%. Za ogłoszenia tabelaryczne lub fantaz. dodatek 50%. Ogłoszenia dwukolor. o 50% drożej

Redaktor odp. Lucjan Lipiński

Za Wydawnictwo: „Głos Poranny — Jan Urbach i S-ka” Henryk Kronman.

W drukarni własnej Piotrkowska 101